

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Participation in the Subdistricts Development Plan of Provincial
Administrative Officers: A Case Study of Mueang Uttaradit District,
Uttaradit Province

Miss. SAKUNA YOOSUWAN

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครอง
ท้องที่ กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตต์ จังหวัดอุดรดิตต์

ชื่อและนามสกุล นางสาวสกุณา อยู่สุวรรณ

แขนงวิชา / วิชาเอก บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศเรศ คັນสนีย์วิทยกุล)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้ศึกษา นางสาวสุกัญญา อยู่สุวรรณ รหัสนักศึกษา 2643001577

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ (2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ นักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 550 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โย ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน (1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ ปัจจัยเชิงจิต ประกอบด้วย ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา และ ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ภายในตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (2) ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญ กับการปรับปรุงแบบวิธีการ ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม แผนพัฒนาตำบล นักปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

Independent Study title: “Participation in the Subdistricts Development Plan of Provincial Administrative Officers: A Case Study of Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province”

Author: “Miss. SAKUNA YOOSUWAN”; ID: “2643001577”;

Degree: Master of Public Administration

Independent Study Advisor: Assoc. Prof.Kittipong Keatwatcharachai; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this study were: (1) to study the factors affecting participation of Provincial Administrative Officers in preparation Subdistrict Development Plan: a case study of Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province, and (2) to study the level of participation of Provincial Administrative Officers in preparation of Subdistrict Development Plan: A case study of Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province.

This study employs a quantitative research approach. The population comprises Subdistrict headmen, Village headmen, Assistant subdistrict headmen, Subdistrict medical practitioners, and Assistant Village headmen in Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province, totaling 550 individuals. Using Taro Yamane's sample size calculation method, a sample of 232 persons was determined, and a questionnaire was employed as the primary research tool. Data analysis involves two main parts: (1) Descriptive statistics, encompassing frequency, percentage, mean, and standard deviation, and (2) Inferential statistics, specifically multiple regression.

The results of the study found that (1) factors influencing the participation of Provincial Administrative Officers in preparing the Subdistrict Development Plan, as observed in the case study of Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province, included motivational factors such as success in village/subdistrict development, respect, and engagement in the development process. Additionally, hygiene factors, such as relationships within the subdistrict, were found to significantly affect the participation of Provincial Administrative Officers in preparing the Subdistrict Development Plan, with a significance level of 0.05. (2) The level of participation by local governing bodies in the preparation of the Subdistrict Development Plan, as evidenced in the case study of Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province, was generally high. Recommendations for this study include encouraging greater participation in the preparation of subdistrict development plans by the Ministry of Interior and related agencies. It is suggested that the planning process be conducted continuously. Additionally, there should be a focus on adjusting methods to involve stakeholders and other participants in developing sustainable solutions.

Keywords : Participation, Subdistrict Development Plan, Provincial Administrative Officers, Mueang Uttaradit District, Uttaradit Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณา ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการศึกษาจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ตลอดจนขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในหลักสูตรนี้ ซึ่งถือเป็นประโยชน์สำหรับผู้ศึกษาได้นำมาปรับใช้กับการศึกษาและการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันทิพา อมรฤทธิ์ อาจารย์ประจำวิชา ศูนย์วิชาการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อาจารย์ ดร.พิชชา ชวากร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และอาจารย์ ดร. ชีร์จุฑาชาติ ยงสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขอขอบคุณนายประเดิม เดชายนต์บัญชา นายอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อิศเรศ คันสนีย์วิทย์กุล ที่ให้ความกรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และขอขอบคุณบิดา มารดา ครอบครัว และเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาการศึกษาทำให้มีกำลังใจก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปได้ด้วยดี

นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
กรอบแนวคิดทางทฤษฎี	3
สมมติฐานในการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม	7
แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ	18
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผน	24
แนวคิดการปกครองท้องถิ่น	27
ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
การแปลผลข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์.....	49
ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	51
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการศึกษา.....	61
การอภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	69
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	70
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	72
ค หนังสือขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลเพื่อศึกษา.....	74
ง แบบสอบถามเพื่อการศึกษา.....	80
ประวัติผู้ศึกษา.....	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จำแนกตามลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	49
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	50
ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	51
ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) การได้รับการยอมรับนับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	53
ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	54
ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) งบประมาณมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	56
ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสัมพันธ์ภายในตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	58
ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) นโยบายและการบริหารงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.....	59

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี..... 3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 53/1 กำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของนักปกครองท้องที่ ไว้ในมาตรา 27 ข้อ 4 ว่าผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุข และความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ และใน

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการบูรณาการในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอ ให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ถือเป็นการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน /ชุมชน ซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่รวบรวมรายการ แผนงาน โครงการที่เกิดจากกระบวนการประชาคม หรือให้คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้านร่วมคิด วิเคราะห์ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งการร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของหมู่บ้านว่าสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ทำร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือจะต้องให้หน่วยงาน/ภาครัฐดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ โดยจะต้องรวบรวมทุกปัญหา/โครงการจากทุกภาคส่วนมาบรรจุลงในแผนให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน

ส่วนแผนพัฒนาตำบลเป็นแผนพัฒนา ที่รวบรวมรายงานแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ของตำบล ที่มาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน

แผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่ โดยจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ หรือ ก.บ.ต. ซึ่งจะประกอบด้วย

1. ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลที่นายอำเภอมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบล
3. ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบลที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน
4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบล
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายอำเภอแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน
6. พัฒนาการผู้รับผิดชอบตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ

ซึ่งหากจะได้แผนพัฒนาตำบลที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จะต้องเกิดจากการเริ่มต้นทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน ที่เกิดจากขั้นตอน วิธีการที่ถูกต้องในเวทีประชาคม และผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ร่วมกันถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของคณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้าน และนำแผนที่ได้มาบูรณาการเป็นแผนงานโครงการในระดับตำบล เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหา

ในปัจจุบันพบว่าในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ นักปกครองท้องถิ่นยังมีความใส่ใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาชุมชนค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจส่งผลให้การนำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาชุมชน มาใช้ประโยชน์ในการบูรณาการหรือรวบรวมรายการแผนงาน โครงการให้เป็นแผนพัฒนาตำบลไม่ได้ เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงในบางประการ และบางหมู่บ้านไม่ได้มีการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนพัฒนาชุมชน ซึ่งทำให้ข้อมูลเมื่อนำมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณาบูรณาการแผนตำบล ยังเป็นข้อมูลเดิมที่ยังไม่ได้ปรับปรุงทางผู้วิจัยได้เห็นว่าแผนพัฒนาตำบลมีความสำคัญในการนำมาใช้เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จะต้องนำมาจัดทำเป็นแผนความต้องการระดับอำเภอเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยหากผู้นำชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลก็จะส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และตรงประเด็น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาในหัวข้อ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่กรณศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อพิจารณาถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ให้เกิดการบูรณาการ การช่วยเหลือที่ตรงตามความต้องการและสภาพปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

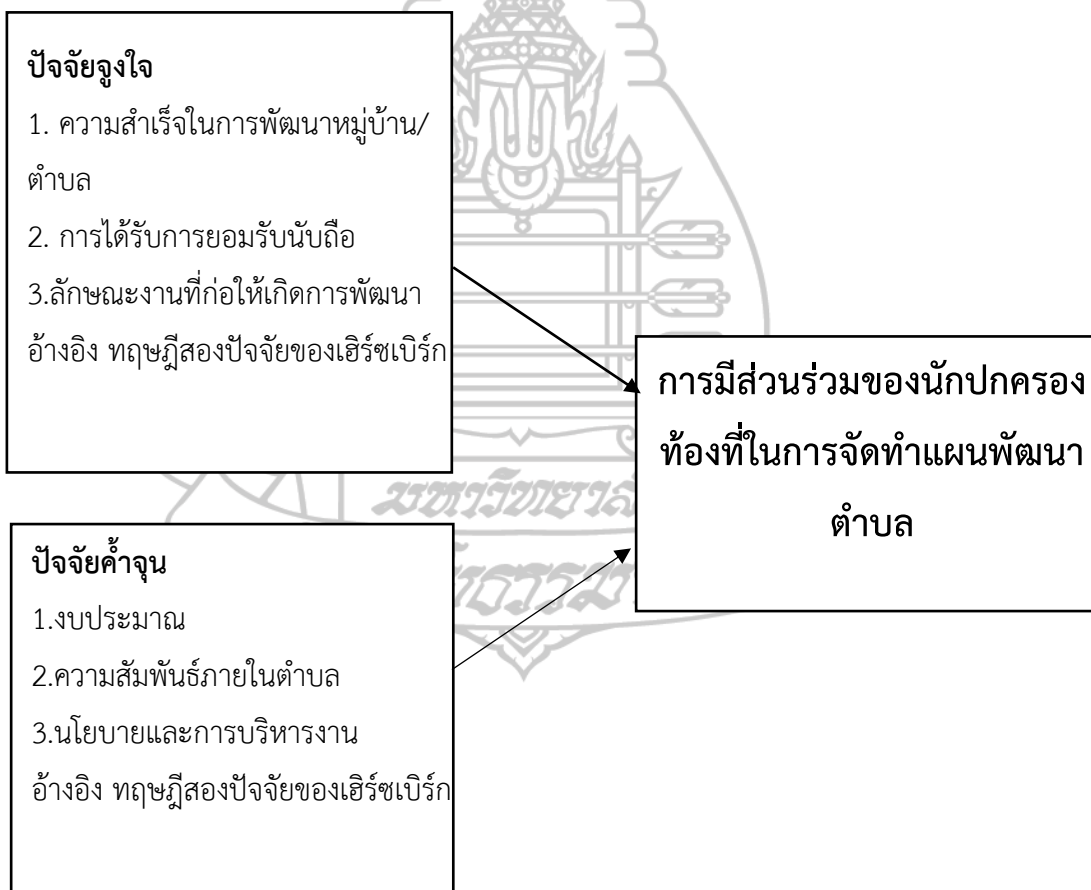
2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

3. กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

4. สมมติฐานในการศึกษา

4.1 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4.2 การได้รับการยอมรับนับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของ นักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4.3 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4.4 งบประมาณมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4.5 ความสัมพันธ์ภายในตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

4.6 นโยบายและการบริหารงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

5. ขอบเขตของการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรต้น ดังนี้

ผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีสองปัจจัยของ Federick Herzberg ที่กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยจูงใจ

1.1 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ

1.3 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา

2. ปัจจัยค้ำจุน

2.1 งบประมาณ

2.2 ความสัมพันธ์ภายในตำบล

2.3 นโยบายและการบริหารงาน

ส่วนตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมของนักปกครองท้องถิ่น ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

5.3 ขอบเขตด้านประชากร

นักปกครองท้องถิ่นอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 158 หมู่บ้าน รวม 550 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มีการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

6.1 นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 550 คน

6.2 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล หมายถึง แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านที่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้จริง และเกิดการพัฒนาหมู่บ้าน และตำบลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านนั้นๆ

6.3 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับ การรับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกันในเวทีการประชุมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

6.4 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา หมายถึง มีการกำหนดงานที่มีความเหมาะสม ในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

6.5 งบประมาณ หมายถึง งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบล มีการจัดสรรอย่างเพียงพอ ทั้งในส่วนของตำบลที่สามารถดำเนินการเองได้ การทำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามแผนพัฒนาตำบล มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

6.6 ความสัมพันธ์ภายในตำบล หมายถึง ความร่วมมือกันระหว่างนักปกครองท้องถิ่นในการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล

6.7 นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง นโยบายและการบริหารงานของผู้บริหารในสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการตามแผนพัฒนาตำบล ที่อาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

6.8 การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย ขั้นตอน กระบวนการ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อผลประโยชน์ ของประชาชนอย่างแท้จริง และเป็นที่ยอมรับร่วมกันในทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้น เนื่องจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีอำนาจในการตัดสินใจ ดำเนินงานกิจกรรมตามแผน ร่วมรับผลประโยชน์ต่างๆร่วมกัน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของ นักปกครองท้องถิ่น ทัศนศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

7.2 ได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น ทัศนศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้ศึกษาได้มีการศึกษา รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการวิจัย โดยจะจำแนก ออกเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
2. แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผน
4. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น
5. ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน และช่วยให้งานประสิทธิภาพ โดยสามารถ ระบุรายละเอียดของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

อรทัย ก๊กผล (2552, หน้า 17-18 ถูกอ้างถึงในไพโรจน์ ภาชา,2565 หน้า14) ได้ให้ ความหมายของ การมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและการตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน อย่างแท้จริง โดยจะต้องอยู่บนพื้นฐานของอิสระทางความคิด มีความสามารถในการกระทำ และเต็ม ใจเข้าร่วมกิจกรรมนั้น และเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ

วิชัย ภูโยธิน (2554, หน้า 108 ถูกอ้างถึงในไพโรจน์ ภาชา,2565 หน้า14) การมี ส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิทธิที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดยการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบกับตัวประชาชน

สำนักงาน ก.พ.ร. (2560, หน้า4-5 ถูกอ้างถึงในในโพโรจน์ ฎษา, 2565) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมได้คือ การให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย ขั้นตอนกระบวนการ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง และเป็นที่ยอมรับร่วมกันในทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้น เนื่องจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีอำนาจในการตัดสินใจ ดำเนินงานกิจกรรมตามแผน ร่วมรับผลประโยชน์ต่างๆร่วมกัน

1.2 รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ทวิศักดิ์ ปักษา (2550, หน้า 25 ถูกอ้างถึงในในโพโรจน์ ฎษา, 2565) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการค้นหาการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

อรพินท์ สพอชชชัย (2550, หน้า 1 ถูกอ้างถึงในในโพโรจน์ ฎษา, 2565) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งหากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์โดยทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

จินตวีร์ เกษมสุข (2554 ถูกอ้างถึงในในโพโรจน์ ฎษา, 2565) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม ซึ่งจะสามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)
2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation)
3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting)

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing)

3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2561, หน้า 4) กล่าวถึง หลักการมีส่วนร่วมตาม มาตรฐานสากล และหลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนตาม International Association for Public Participation ไว้ 5 ระดับ คือ

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร

2. การปรึกษาหารือหรือรับฟังความคิดเห็น

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือเสนอแนะแนวทาง

4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5. การให้อำนาจแก่ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

(อ้างถึงใน ไพโรจน์ ภาฯ, 2565 หน้า 16-19)

Cohen and Uphoff (1981, p. 130 อ้างถึงใน ยุธิดา พาศิรต์ และนิพนธ์ศศิธร เสาวภา, 2562 ถูกอ้างถึง ในไพโรจน์ ภาฯ, 2565) แบ่งการมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งได้อธิบายการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making) เป็นการกำหนดทางเลือกและตัดสินใจในการเลือก ซึ่งเป็นการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางที่เลือกสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1.1 การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น (Initial decision) ช่วงการเริ่มต้นจากการค้นหาความต้องการ วิธีการ เพื่อจะมามีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือ โครงการสำคัญ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญที่จะเลือกเอาโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนและมีความเป็นรูปธรรม โดยผ่านการใช้กระบวนการตัดสินใจในระยะนี้ สามารถให้ข้อมูลที่สำคัญและเสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหา

1.2 การตัดสินใจในช่วงดำเนินการ (Ongoing decision) การตัดสินใจช่วงนี้มีโอกาสสำเร็จเกิดขึ้นได้มากกว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วงเริ่มต้น โดยโครงการต้องทราบความต้องการของบุคคลที่มามีส่วนร่วม และจัดลำดับความสำคัญโครงการและวิธีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

1.3 ตัดสินใจในช่วงปฏิบัติการ (Operational decision) ความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องในองค์กร เมื่อโครงการเข้ามามีการเชื่อมโยง มีการรวมตัวขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรม ที่ให้สมาชิกถือประกอบการประชุมเพื่อจัดทำนโยบาย การคัดเลือกผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Participation in implementation) การปฏิบัติ แบ่งการมีส่วนร่วมได้ 3 แนวทางคือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource contribution) สามารถ ดำเนินการได้ หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลข่าวสารทั้งหมดนี้เป็นแหล่ง ทรัพยากรที่สำคัญเพื่อพัฒนาโครงการส่งเสริมโดยใช้แรงงาน ในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี ส่วนการบริจาค เงินและวัสดุต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึง การมีส่วนร่วม โดยจะต้องรู้ว่าต้องการให้ใครสนับสนุน มีวิธีอย่างไร โดยการจูงใจถึงผลที่จะได้รับตอบแทน หรือการขอให้สนับสนุนทรัพยากร

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงาน (Project administration and coordination) สมาชิกในทีมสามารถร่วมกันปฏิบัติงาน บริหารงานโครงการ โดยประสานงาน กิจกรรมต่างๆของโครงการ ฝึกอบรมเทคนิคประสานงานต่างๆ และยังสามารถสื่อสารข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใน ท้องถิ่นรับทราบผลกระทบต่างๆ

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Participation in enlistment) พิจารณาข้อเท็จจริง ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ แต่มองถึงข้อเท็จจริง ผลดี ผลเสีย ในการขอความ ร่วมมือ และผลกระทบที่จะตามมาหลังทำโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in benefits) เป็นสิ่งสำคัญในการ ยอมรับเอาโครงการต่างๆ มามีผลในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แบ่งได้ 3 ชนิด

3.1 ผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material benefits) ทั้งด้านการบริโภค รายได้ สิทธิพล ถือเป็นความต้องการพื้นฐานบุคคล อาจส่งผลให้การสรุปผลล้มเหลว จึงต้องวิเคราะห์ให้ ถูกต้องว่าใครมีส่วนให้เกิดขึ้น

3.2 ผลประโยชน์ด้านสังคม (Social benefits) การได้รับความพอใจด้าน สาธารณะ โดยการพิจารณาความพึงพอใจในรูปแบบผสมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้คนจน จึงจำเป็นต้อง มีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณ การแบ่งผลประโยชน์ และคุณภาพ บริการและความพึงพอใจ

3.3 ผลประโยชน์ด้านบุคคล (Personal benefits) คือความต้องการในการเข้ามา เป็นสมาชิก หรือต้องการอำนาจทางสังคม ซึ่งความร่วมมือตามโครงการ มีผลประโยชน์ 3 แบบ คือ การมีคุณค่าของตนเอง ในอำนาจ การทำงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ต้องพิจารณาผลเสียที่จะเกิดขึ้นภายหลัง

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) มีทั้งการมีส่วนร่วมทางตรง และการมีส่วนร่วมทางอ้อม โดยประเมินความพึงพอใจ ด้านงบประมาณ ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ การจะมีส่วนร่วมทั้งในด้านการให้ความเห็นผ่านสื่อต่างๆ หรือผ่านผู้แทน

Cohen (1996 อ้างถึงใน ไพโรจน์ ฤๅชา, 2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในงานพัฒนา สามารถกระทำได้ 4 ลักษณะ ได้แก่, 2565) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในงานพัฒนา สามารถกระทำได้ 4 ลักษณะ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในเชิงการกระทำ โดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศแรงกายในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน เพื่อบรรลุเป้าหมาย
2. การมีส่วนร่วมในเชิงเงินงบประมาณ โดยที่สมาชิกอุทิศเงิน ในการดำเนินงานกิจกรรมของชุมชน
3. การมีส่วนร่วมเชิงรับผิดชอบ โดยมีการกระจายภารกิจ และความรับผิดชอบให้สมาชิก
4. การมีส่วนร่วมในเชิงการตัดสินใจ โดยให้สมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆของชุมชน เพื่อสร้างความภูมิใจให้กับชุมชน

Singhal (2001 อ้างถึงใน ไพโรจน์ ฤๅชา, 2565 หน้า 20) ได้อธิบายถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของท้องถิ่น โดยใช้หลักการ “6 Cs” โดยจะประกอบด้วย

1. Co-operation การร่วมมือของคนในท้องถิ่น หมายถึงการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น จะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ การพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ
2. Compliance การยินยอมทำงานเพื่อคนในท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายภารกิจหรือหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นต้องยินยอมทำงานเพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างเต็มที่
3. Consultation การให้คำปรึกษา หมายถึง การสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการปรึกษาหารือถือเป็นกระบวนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน โดยกระบวนการดังกล่าวให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) และการสื่อสารในแนวราบ (Horizontal Communication)
4. Cooperation การให้ความร่วมมือ หมายถึง การที่สมาชิกและบุคคลภายนอกทำงานร่วมกัน เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาอย่างเหมาะสม
5. Co-learning การเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึงการที่สมาชิกในชุมชน และบุคคลภายนอกมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน อันจะนำไปสู่การทำงานเป็นทีม

6. Collective Action การลงมือกระทำร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกเป็นผู้กำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

1.3 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

ศิริภรณ์ ภิญโญชูโต (2549, หน้า 36 อ้างถึงใน ภาสกร ใจการ ,2565) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึงการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับบุคคล และองค์กรหลายประเภทตามลักษณะงานโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายต้องมีอุดมการณ์เป้าหมาย วัตถุประสงค์ประสงค์และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

เดโช แสนภักดี (2546, หน้า 30-31 อ้างถึงใน ภาสกร ใจการ ,2565) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน จะเป็นการกระตุ้น ให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้สภาพของชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการทำงานและร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์วิธีการแนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่ต้องใช้

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากรการประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคลและสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้แก่การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และช่วงดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงมือทำเองได้แก่การสนับสนุนทรัพยากร การร่วมบริหาร ร่วมลงแรงและร่วมใจการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ทั้งประโยชน์ทางใจ และทางวัตถุการมีส่วนร่วมในการประเมินผลได้แก่การตรวจสอบควบคุมการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

แอนดรูว์ และสติเฟล (Andrew & Stiefel) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้

4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (อ้างถึงใน สุชาติ พริกเล็ก,2564)

อิระวัซร์ จันทรประเสริฐ กล่าวไว้คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่มขบวนการ ที่มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้าง กลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน
3. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี เน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิค ความรู้ การกระจายอำนาจสู่ประชาชน
4. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่ของการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน มีการถ่ายเทหรือขยายโครงการสร้างอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม
5. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบาย เน้นเรื่องหลักการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและ ผู้เสียเปรียบในสังคม และนำมากำหนดนโยบาย และแผนงานระดับชาติ (อ้างถึงใน สุชาติ พรุกเล็ก, 2564)

1.4 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของนักวิชาการ มีลักษณะแตกต่างกันหลายประการ ดังนี้

Cohen and Uphoff (1980: 213 – 235, อ้างถึงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546: 34 – 39 อ้างถึงในสุธาวิ กลิ่นอุบล ,2562) ได้ศึกษาวิจัยในโครงการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนพร้อมได้เผยแพร่รายงาน การศึกษาวิจัย ได้แบ่งโครงสร้างพื้นฐานของการมีส่วนร่วมซึ่งจำแนกได้ 3 มิติ (Dimension)

มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร (What participation are we concerned with) หรือที่ Cohen and Uphoff เรียกว่า ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม (Kinds of participation) ทั้งนี้ นักวิชาการทั้งสองท่าน แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ด้านการตัดสินใจ (Participation in decision – making)
- กลุ่มที่ 2 ด้านการดำเนินงาน (Participation in implementation)
- กลุ่มที่ 3 ด้านผลประโยชน์(Participation in benefits)
- กลุ่มที่ 4 ด้านการประเมินผล (Participation in evaluation)

มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (Who participation are we concerned with)

ในส่วนนี้มีคำที่ใช้ในความหมายกว้างอีกคำคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน (Popular participation) จะมีกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม แบ่งได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น (Local residents or local people)

กลุ่มที่ 2 ผู้นำท้องถิ่น (Local leaders)

กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่ของรัฐ (Government personnel)

กลุ่มที่ 4 คนต่างชาติ (Foreign)

จากกลุ่มบุคคลทั้ง 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมย่อมมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันล้วนส่งผลต่อการมีส่วนร่วม เช่น อายุ เพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา การแบ่งกลุ่มในสังคม (กลุ่มชนชาติ เผ่า เชื้อชาติ ศาสนาที่นับถือ ชั้นวรรณะ ภาษาที่ใช้ แหล่งกำเนิด) อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ระยะทางที่พักที่ที่ตั้งของโครงการที่มีส่วนร่วม สถานภาพ การถือครองที่ดิน และสถานภาพของการได้รับการจ้างงาน (ทั้งเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลา) มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (How is participation occurring with in the project) มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่

1. พื้นฐานการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มาจาก เบื้องบนหรือเบื้องล่าง แรงจูงใจที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากแหล่งที่ใดบ้าง
2. รูปแบบของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์การและการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ขอบเขตของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมและขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม
4. ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม จะพิจารณาเกี่ยวกับการมอบอำนาจแก่บุคคลและ การปฏิสัมพันธ์ในคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในแต่ละครั้ง

นอกจาก 3 มิติของการมีส่วนร่วมดังกล่าว Cohen and Uphoff ได้กล่าวถึงบริบทของการมีส่วนร่วมที่เป็นตัวแปรสำคัญ แบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะของโครงการที่ส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วม (Effects of project characteristics on participation) ได้แก่
  - 1.1 ผลกระทบต่อการเข้าสู่โครงการ (Entry effects) เช่น
    - ความซับซ้อนในการใช้เทคโนโลยี หากมีความซับซ้อนมากก็จะเป็นข้อจำกัดในการเข้าร่วมของคนบางคน
    - ทรัพยากรที่ต้องการในโครงการโดยโครงการเงินกู้ให้โอกาสแก่บุคคลที่มีที่ดินเท่านั้น มาค้ำประกันเงินกู้ แต่บุคคลที่ไม่มีที่ดินก็จะไม่สามารถกู้เงินได้
  - 1.2 ผลกระทบในผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits effects) เช่น
    - โครงการชลประทาน สามารถแจกจ่ายน้ำให้แก่เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม (Tangibility) จะประเมินผลได้ดีกว่าโครงการอื่น ๆ

- ความเป็นไปได้ในผลประโยชน์ (Probability) เมื่อแนะนำให้ประชาชนปลูกพืชพันธุ์ใหม่ แต่มีความเสี่ยงสูง (ผลประโยชน์สูง) ย่อมจะประเมินผลที่ยุ่ยากกว่าการให้ปลูกพืชพันธุ์เดิมแต่มีความเสี่ยงต่ำ (ผลประโยชน์ต่ำ)

- ผลประโยชน์ที่ได้รับทันที (Immediacy) โครงการอาหารที่ใช้วิธีการแจกอาหารเพิ่มขึ้น ย่อมจะประเมินผลได้ง่ายกว่าการแนะนำให้ปลูกพืชพันธุ์ใหม่

- การกระจายผลประโยชน์ (Distribution) การให้บริการคลินิกเคลื่อนที่แก่ประชาชน ย่อมจะประเมินผลได้ง่ายกว่าการให้บริการที่เป็นสากล

1.3 ผลกระทบจากการออกแบบโครงการ (Design effects) เช่น

- การเชื่อมโยงโครงการ (Programmed linkages) โครงการพัฒนาชุมชนที่บูรณาการหลายโครงการจะประเมินได้ยู่ยากกว่าโครงการที่มีกิจกรรมวัตถุประสงค์เดียว

- ความยืดหยุ่นของโครงการ (Programmed flexibility) โครงการก่อสร้างถนน หากมีการวางแผนดี ย่อมจะประเมินได้ง่ายกว่าโครงการที่การยืดหยุ่นและคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่น เช่น ประเภทของถนน สถานที่ก่อสร้าง วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมโครงการ หากโครงการ มีความยืดหยุ่นมากย่อมแสดงถึงการมีส่วนร่วมมาก

- ความสามารถในการเข้าถึงได้ในโครงการ (Administrative accessibility) การเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการปรับปรุงการศึกษาของชุมชน การตัดสินใจจากบุคคลหลายฝ่ายทั้งรัฐบาลกลางและชุมชน การประเมินผลย่อมมากกว่าโครงการที่มีผู้แทรกแซงที่น้อยกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ปริมาณการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับโครงการบริหารโครงการ

- การเข้าครอบงำจากฝ่ายบริหารจัดการ (Administrative coverage) เมื่อทีมงานไม่เพียงพอ ทำให้การให้บริการแก่ประชาชน การติดต่อกับบุคคลเป็นไปอย่างจำกัด และการดำเนินงานต่าง ๆ เป็นการปิดกั้นการเข้ามามีส่วนร่วมจากประชาชน

2. สภาพแวดล้อมที่ ส่งผลกระทบต่อภารกิจกรมการมีส่วนร่วม (Task-environment) ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านสังคม (Social factors)

2.2 ปัจจัยด้านการเมือง (Political factors)

2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic factors)

2.4 ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural factors)

2.5 ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ (Historical factors)

2.6 ปัจจัยด้านกายภาพและชีวภาพ (Physical and biological factors)

นอกจากแนวคิดของ Cohen and Uphoff แล้ว ยังมีแนวคิดจากนักวิชาการคนอื่น ๆ ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

Macda (1982: 8, อ้างถึงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546: 41อ้างถึงในสุธาวิ กลิ่นอุบล, 2562) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเชิงแข่งขัน ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการริเริ่ม และติดตามในกระบวนการ กำหนดความต้องการร่วมกิจกรรม สนใจในผลจากการพัฒนา

2. การมีส่วนร่วมเชิงไม่แข่งขัน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจะไม่คำนึงถึงความสำคัญ นโยบาย ไม่มีความสนใจจากผลการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมแบบเฉื่อยชา ประชาชนมีส่วนร่วมเนื่องจากถูกบังคับ ภาวะจำยอมจากสภาพแวดล้อม บุคคล หรือธรรมชาติ การปฏิบัติงานของประชาชนจะเฉื่อยชา

สภาพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ (1981, น. 41 – 49, อ้างถึงใน แวน วิรุฬห์เลิศ, 2546: 41อ้างถึงในสุธาวิ กลิ่นอุบล ,2562) ได้รวบรวมลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ แบ่งได้ 3 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เป็นการอาสาสมัครหรือรวมกลุ่มกันโดยอัตโนมัติเพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มหรือตนเอง ซึ่งไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกกลุ่ม

2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้ามาร่วมด้วยความเห็นชอบหรือได้รับสนับสนุนจากรัฐ จะพบในประเทศที่กำลังพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ซึ่งถูกบังคับให้เข้ามาร่วมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ อยู่ภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายโดยตรงจะเกิดผลเสีย จนในที่สุดไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

จूरिรัตน์ ภาว (2539, น. 33 อ้างถึงในสุธาวิ กลิ่นอุบล, 2562) จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ร่วมคิดวางแผน (Planning Participation) โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- 1.2 ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 1.3 ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา
- 1.4 ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน
- 1.5 ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม
- 1.6 ร่วมเสนอโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม

2. ร่วมดำเนินการ (Implementing Participation) ได้มีส่วนร่วมในเรื่องดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ร่วมแรงในการดำเนินงาน
- 2.2 ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ
- 2.3 ร่วมสนับสนุนทรัพยากร

- 2.4 ร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหา ประสานงาน
3. ร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ดังนี้
  - 3.1 ติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ
  - 3.2 สรุปผล
  - 3.3 รายงานผลการดำเนินงาน

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีขั้นตอนที่ไม่ต่างกัน แต่อาจจะแตกต่างกันในส่วนของรายละเอียด และเป้าหมายในการมีส่วนร่วม ส่วนแนวคิดที่นักวิชาการยอมรับโดยทั่วไปคือ แนวคิดของCohen and Uphoff โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผล ซึ่งครอบคลุมทุกกระบวนการในการบริหารงานโครงการและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

1.5 ระดับของการมีส่วนร่วม (อ้างถึงใน ศุภิสรา ธารประเสริฐ,2563)

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่งสามารถจะแบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, 2553)

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็นการจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

3. การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ (collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมดการจำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของสมาคมสาธารณสุขอเมริกา (ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, 2550, หน้า 24 อ้างถึงใน สบายดี โคตรมะนิวงค์, 2561, หน้า 19) ซึ่งจำแนกระดับความเข้มไว้ 3 ระดับ คือ

5.1 ระดับการตัดสินใจ (Decision-making) ในระดับนี้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตนเอง จึงถือว่าการมีส่วนร่วมระดับนี้เป็นการรับผิดชอบด้วยตนเอง (Level of responsibility by themselves)

5.2 ระดับความร่วมมือ (Cooperation) ในระดับนี้ประชาชนจะให้ความร่วมมือในการพัฒนาตามแผนงานที่ริเริ่มโดยหน่วยงานภายนอกบางครั้งประชาชนจะร่วมเสียสละเวลา แรงงาน และทรัพย์สิน เพื่อให้แผนงานนั้นประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ยอมรับได้ (Acceptable level of participation)

5.3 ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization) ในระดับนี้ประชาชนจะยอมรับและใช้ประโยชน์จากการบริการที่กำหนดไว้ ถือว่าการมีส่วนร่วมในระดับนี้เป็นการยอมรับบริการเท่านั้น เช่น การเข้าร่วมโครงการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

เฉลิม เกิดโมลี (อ้างถึงใน พิรพัฒน์แก้วกัญญา, 2558, หน้า 11) ได้เสนอระดับการมีส่วนร่วมว่ามี 3 ระดับ คือ

1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ คือ ต้องมีส่วนร่วมทั้งความคิดและต้องมีอำนาจตัดสินใจในระดับที่แน่นอนระดับหนึ่ง
2. ร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการทั้งหมด
3. ร่วมสนับสนุน อาจเป็นได้ตั้งแต่ให้ข่าวสารข้อมูล ถึงการสนับสนุนทรัพยากรบริการ

2. แนวคิด ทฤษฎีแรงจูงใจ

2.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ หมายถึงสิ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลกระทำ หรือ ไม่กระทำการสิ่งใด โดยมิให้ผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ ดังตัวอย่างที่ยกมาดังนี้ (ดิททเวทย์ ก้อนแก้ว, 2562)

สมยศ นาวิการ (2540) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานมากเพราะผู้บริหารจะต้องทำงานให้ประสบความสำเร็จได้โดยอาศัยบุคคลอื่น คนเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตจิตใจ แรงจูงใจ

จึงเป็นเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกของคนในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญต่อผู้บริหารเสมอ

ธิดา สุขใจ (2548, หน้า 8) กล่าวว่าแรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน หรือกระตุ้น ให้บุคคลปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมูลเหตุจูงใจที่สำคัญคือความต้องการความพึงพอใจในการทำงานจะนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ดีของบุคลากรทำให้บุคลากรมีความและจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

พนัส หันนาคินทร์(2542) ได้กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึงกระบวนการที่ผู้บังคับบัญชาใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ขององค์กร มาตรการเหล่านี้ อาจเป็นการกระตุ้นรายบุคคลกลุ่ม หรือองค์กรให้ผู้ปฏิบัติงานใช้พลังงานและความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายหรือความคิดริเริ่มของตนเองที่นำ ความสำเร็จมาสู่องค์กร

ชญานิศ เฉลียวบุญ (2556) แรงจูงใจเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่บุคคลเผชิญอยู่ โดยปัจจัยเหล่านั้น เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลหรือสิ่งเร้าภายใน (Stimuli) เช่น ความปรารถนา ความต้องการที่อาจได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอกคือ สิ่งแวดล้อมภายนอกที่มากระทบตัวบุคคลนั้น ทั้งนี้ แรงจูงใจจะส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลด้วย

รัฐพล พุกเจริญ (2558) แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ใช้ในการโน้มน้าว ชักจูง หรือกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มคนเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

วาสนา กล่ำรัมย์ (2553) กล่าวถึงประเภทของแรงจูงใจว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งการจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการที่จะกระทำ เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยการจูงใจจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การเรียนเพื่อต้องการความรู้ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจเป็นพิเศษจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้นได้แก่

- ความต้องการ (Needs) เนื่องจากทุกคนมีความต้องการอยู่ภายใน อันจะทำให้เกิด แรงขับ โดยแรงขับนี้จะสร้างขึ้นและก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความพึงพอใจของตัวบุคคล

- เจตคติ(Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลทำในพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น เด็กนักเรียนรักครูผู้สอน และพอใจในวิธีการสอน ทำให้เด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ

- ความสนใจเป็นพิเศษ (Special Interest) การที่บุคคลนั้นมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ ก็จัดว่าเป็นแรงจูงใจให้เกิดความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ มากกว่าปกติ

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึงสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายและนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคล และนำไปสู่

- เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคลคนที่มีเป้าหมายในการกระทำใด ๆ ย่อมกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสม

- ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า บุคคลที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้น ย่อมเป็นแรงจูงใจให้ตั้งใจและเกิดพฤติกรรมขึ้นได้

- บุคลิกภาพ ความประทับใจอันเกิดจากบุคลิกภาพของบุคคลจะก่อให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมขึ้นได้เช่น นักปกครองผู้จัดการต้องมีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำที่ดี

- สิ่งล่อใจอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น การให้รางวัลสร้างแรงจูงใจ ในการทำ หรือการทำโทษ เป็นตัวกระตุ้นไม่ให้อำนาจที่ไม่ควร นอกจากนี้การได้รับการชมเชย ติเตียนการแข่งขัน ประกวดหรือการทดสอบก็เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ

2.2.1 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow) ความสามารถในการจูงใจ ให้บุคคลทำงานทุ่มเท มุ่งมั่น เสียสละ การรู้วิธีจูงใจคนให้ทำงานอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ ศิลปะในการจูงใจ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ และผู้บริหารการรู้ถึงจุดแข็งจุดอ่อนของลูกน้องก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเสมอก่อนมอบหมายให้ไปทำงาน หากมอบหมายผิดคนย่อมส่งผลให้งานล้มเหลว เมื่อเลือกคนได้แล้วจะอย่างไรที่เขาจะทุ่มเทศักยภาพของเขาให้กับการทำงานได้เต็มที่เป็นเรื่องท้าทายความสามารถของผู้บริหารอย่างยิ่งผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ปัจจัยอะไรที่จะสามารถจูงใจคนประเภทไหนจึงจะได้ผลโดยทั่วไปความต้องการของมนุษย์ตามความหมายของมาสโลว์ นิยัยแต่ละคนมีความแตกต่างในความต้องการ ดังนั้น ผู้บริหารต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละคนและถูกกาลเทศะการสร้างอิทธิพล (Influence) ต่อคนเพื่อผล ของงานสามารถใช้ทั้งด้านบวก (Positive Reinforcement) และด้านลบ (Negative Reinforcement) ขึ้นกับลักษณะของบุคคลนั้นแรงจูงใจหรือความต้องการของบุคลากรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรทราบเนื่องจากพฤติกรรมของคนจะถูกกำหนดและควบคุมโดยแรงจูงใจต่างๆแรงจูงใจเหล่านี้ยังมีลักษณะแตกต่างกันไปแต่ละคนอีกด้วยมาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ไว้ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2543, น. 113-115 ถูกอ้างถึงในอนุกุล ศิริจันทร์ 2562)

1) คนทุกคนมีความต้องการ และความต้องการนี้จะมีตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด นับตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

2) ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะมีใช้แรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมอีกต่อไป

3) ความต้องการของคนจะเป็นลำดับขั้นโดยเริ่มจากความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นสู่ความต้องการไปในระดับสูงขึ้นและความต้องการในระดับต้นจะเป็นพื้นฐานของความต้องการในระดับสูงขึ้นไป คนจึงจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการเป็นลำดับขั้นจึงจะพัฒนาความต้องการในระดับสูงขึ้น ตามลำดับดังนี้

(1) ความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการน้ำอาหารและยารักษาโรคเป็นต้นเพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอยู่รอดของชีวิตการได้งานทำเพื่อมีรายได้จากค่าจ้างเงินเดือน สำหรับไปจัดหาสิ่งจำเป็นต่างๆ มาสนองตอบความต้องการนี้

(2) ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security or Safety Needs) หลังจากร่างกายได้รับการตอบสนองในสิ่งจำเป็นต่างๆแล้วมนุษย์ก็คิดถึงความปลอดภัยและความมั่นคงเช่นการต้องการได้รับสวัสดิการทางการแพทย์การประกันภัยการมีรายได้บำนาญบำนาญเมื่อเกษียณอายุ เป็นต้นแผนงานสวัสดิการและการให้ประโยชน์เกี่ยวๆ แก่พนักงานจึงเป็นเครื่องจูงใจผู้มีความสามารถได้

(3) ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะมีโอกาสเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรต่างๆโดยอยากจะสมาคมกับบุคคลอื่นรวมทั้งจะได้รับการมิตรภาพการยอมรับและความเห็นใจจากกลุ่มเพื่อนฝูงซึ่งจะเป็นความต้องการทางด้านจิตใจมากขึ้น

(4) ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับในความรู้ความสามารถและความสำคัญในตัวของตัวเองรวมทั้งการมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับและยกย่องของบุคคลอื่น

(5) ความต้องการความสำเร็จตามความนึกคิด (SelfActualization or Self Realization) เป็นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์มีลักษณะกว้างขวางมากแต่แต่ละคนจะมีแตกต่างกันไปตามที่แต่ละคนจะนึกคิดและถือเป็น “ความฝันอันสูงสุด” จากทฤษฎีของมาสโลว์ เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการที่เริ่มต้นจากต่ำไปหาสูงคือความต้องการขั้นพื้นฐานทางร่างกายความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับความต้องการการยกย่องความต้องการความสำเร็จในชีวิตเมื่อกล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน อาศัยทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow)

2.2.2 ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's two-factor theory)

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก ได้ระบุถึงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยจูงใจ (Motivator factors) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับแรงจูงใจภายในที่เกิดจากงานที่ทำ และเป็นปัจจัยจูงใจทำให้บุคคลมีความพึงพอใจ ยินดีในผลงานและความสามารถ

ตนเอง หากมีการตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะทำให้ทำงานอย่างเต็มที่และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานได้ ได้แก่

1) ความสำเร็จของงาน (Achievement) คือการที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จอย่างดี

2) การได้รับความยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับความยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่นโดยทั่วไป

3) ลักษณะงาน (Work itself) หมายถึงความรู้สึกที่ดี และไม่ติดต่อกับลักษณะงานว่างานเป็นงานที่น่าเบื่อ จำเจ ไม่ท้าทาย หรือ เป็นงานที่ดี ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในงาน

4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นหลังจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ และมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่

5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน (Advancement) คือ การเปลี่ยนแปลงสถานะหรือตำแหน่งของบุคคลในองค์กร

ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factor) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมภายนอกของงาน เป็นส่วนที่ลดความไม่พอใจในงาน ซึ่งจะทำให้คนทำงานได้และสามารถอยู่ในองค์กรได้นาน ทำให้สามารถทำงานได้สุขสบายมากขึ้น ลดอัตราการลาออก หากปัจจัยนี้ไม่ดี อาจส่งผลให้บุคคลไม่พึงพอใจที่จะทำงาน

1) เงินเดือน (Salary) คือ ความพึงพอใจในเงินเดือน หรือไม่พอใจในการปรับเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น

2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of growth) คือ โอกาสที่บุคคลได้รับการแต่งตั้ง โยกย้ายตำแหน่งภายในหน่วยงานหรือองค์กร รวมถึงการให้โอกาสพัฒนาทักษะและได้รับสิ่งใหม่ๆ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพของเขา

3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (Interpersonal relation: Supervisor) คือ การพบปะ สนทนา ความเป็นมิตร การเรียนรู้งานจากผู้บังคับบัญชา การช่วยเหลือเกื้อกูลจากผู้บังคับบัญชา ความซื่อสัตย์ การรับฟังข้อเสนอแนะ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

4) ลักษณะของอาชีพ (Status) คือ องค์ประกอบของสถานะอาชีพที่ทำให้บุคคลรู้สึกต่องาน

5) ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา (Interpersonal relation: Subordinates) คือ การพบปะสนทนา และปฏิสัมพันธ์ ในการทำงาน ที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

6) นโยบายการบริหารงาน (Company policy and administration) คือ การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การให้อำนาจกับบุคคลในการให้เขาสามารถดำเนินการได้สำเร็จ รวมทั้งการติดต่อสื่อสารในองค์กร

7) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal relation: Peers) คือ การพบปะสนทนาความเป็นมิตร การเรียนรู้,งานในกลุ่ม และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

8) สภาพการทำงาน (Working condition) คือ สภาพแวดล้อมทางกายที่จะอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงาน เช่น แสง เสียง อากาศ เครื่องมือ อุปกรณ์ และอื่น ๆ รวมทั้ง ปริมาณงานที่รับผิดชอบ

9) ความมั่นคงในงาน (Job security) คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อ ความมั่นคงในงาน ความมั่นคงขององค์กร

10) การปกครองบังคับบัญชา (Supervisor:/Technical)/ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน ความยุติธรรมในการบริหารงานตลอดจนความเต็มใจหรือไม่เต็มใจของผู้บังคับบัญชาในการให้คำแนะนำ หรือมอบหมายความรับผิดชอบต่างๆ ให้แก่ ลูกน้อง (รัตนศักดิ์ เนียมโสภา,2560)

2.2.3 ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG needs theory)

จนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ (2547, หน้า 304 อ้างถึงในรัตนศักดิ์ เนียมโสภา, 2560) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจ ERG ของอัลเดอร์เฟอร์ เป็นทฤษฎีความต้องการที่กำหนดลำดับขั้นความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความต้องการในระดับต่ำและความต้องการระดับสูง โดยเกี่ยวข้องกับความต้องการของมาสโลว์ 5 ประเภท คงเหลือ 3 ประเภท ดังนี้

1) ความต้องการในการอยู่รอด (Existence needs E) คือความต้องการในระดับต่ำสุด และมีลักษณะเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ คือ ความต้องการของร่างกายและความปลอดภัยที่สามารถพิสูจน์ได้

2) ความต้องการความสัมพันธ์ (Related need : R) มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง เป็นความต้องการทางสังคมตามทฤษฎีของมาสโลว์ประกอบกับความต้องการความปลอดภัยและได้รับการยกย่อง

3) ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth : G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของทฤษฎีการจูงใจ ERG และมีความเป็นรูปธรรมต่ำที่สุด โดยจะมีความต้องการได้รับการยกย่องและประสบความสำเร็จตาม ทฤษฎีของมาสโลว์

4) ทฤษฎีความต้องการการของแมคคิลแลนด์ (McClelland's AAP needs theory)

กุสุมา จ้อยข้างเนียม (2547, หน้า22 อ้างถึงในรัตนศักดิ์ เนียมโสภา, 2560) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของแมคคิลแลนด์ โดยแมคคิลแลนด์ ได้นำเสนอแนวคิด AAP โดยระบุว่ามนุษย์มีความต้องการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) ความต้องการความสำเร็จ (Achievement needs) มนุษย์มีความต้องการความสำเร็จจึงได้มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน มีการวางแผนสร้างวิสัยทัศน์ใช้ยุทธศาสตร์ในการทำงาน

มีอิทธิบาท 4 ในการทำงาน คือ มีฉันทะ (รักในงาน) มีจิต (สนใจในงาน) มีวิริยะ (ความเพียรพยายาม) และ วิมังสา (เพื่อบรรลุความสำเร็จในงาน)

2) ความต้องการความผูกพัน (Needs for affiliation) มนุษย์ต้องการรู้จัก และมีความผูกพันระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มีความรักความเข้าใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความเอื้ออาทรต่อกัน

3) ความต้องการอำนาจบารมี (Needs for power) มนุษย์ชอบอยู่เป็นหมู่ เป็นพวก จึงต้องการมีอำนาจบารมี และมีอิทธิพลเหนือเพื่อนมนุษย์

3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผน

3.1 ความหมายของแผนพัฒนาตำบล

แผนพัฒนาตำบล ได้มีหน่วยงาน และนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546 ข อ้างถึงใน นิภาพร, 2554) ได้กล่าวถึง แผนพัฒนาตำบลหมายถึงการวางแผนพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาโดยริเริ่มและดำเนินการโดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การวางแผนพัฒนาตำบลหมายถึงการวางแผนพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน โครงการ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของตำบล โดยริเริ่มและดำเนินการ โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การเอกชนและหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นวันจะมีความสำคัญยิ่งขึ้น ที่จะได้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาตำบลจะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงจะเป็นข้อมูลที่ทำให้การวางแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่กระทำในระดับบนขึ้นไปมีความเหมาะสมและถูกต้องยิ่งขึ้น

2. ในแต่ละตำบลย่อมมีปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแนวทางในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาย่อมไม่เหมือนกัน จึงควรเปิดโอกาสให้คนในตำบลสามารถแก้ไขปัญหาของตนได้อย่างตรงจุด และเลือกใช้ทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง

3. การบริหารแผนพัฒนาตำบลจะช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างประสานสัมพันธ์และสอดคล้องกันยิ่งขึ้น ลดความซ้ำซ้อนกันของโครงการ

4. ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน แผนพัฒนาตำบลจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ประชาชนใช้ในการควบคุมการดำเนินงานและ

บริหารสภาตำบล ความสำเร็จหรือการล้มเหลวในการปฏิบัติตาม แผนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

นิคม บุระพันธ์ (2543, น. 25 อ้างถึงใน นิภาพร, 2554) ได้กล่าวถึงการวางแผน พัฒนาตำบล หมายถึงการวางแผนพัฒนาซึ่งประกอบด้วยกาหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายแนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของตำบลโดยริเริ่มและดำเนินการโดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลการวางแผนพัฒนาตำบลหมายถึง การวางแผนพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วยการกาหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของตำบล โดยริเริ่มและดำเนินการโดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การเอกชนและหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน

สุพจน์ บุญวิเศษ (2549, น. 24 อ้างถึงใน นิภาพร, 2554) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจ ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร เลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการและ วิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และความหมายของการวางแผนที่ใช้กันทั่วไป หมายถึง การคาดการณ์ หรือการมองถึงวิถีทางต่างๆในอนาคต จากการศึกษาความหมายของการวางแผน สรุปได้ว่า การวางแผน และการวางแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา เพื่อให้มองเห็นภาพของการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับ อำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ได้ให้ความหมายของแผนพัฒนาตำบล ว่า แผนพัฒนาที่รวมรวมรายการ แผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม ที่จำเป็นต้องทำเพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ระดับตำบลที่มาจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนของส่วน ราชการหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานในพื้นที่

3.2 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้เป็นไปตาม แนวทาง ดังนี้

1. จัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านและชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการ ต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และการบริหารจัดการ หรืออื่น ๆ

2. บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน ให้นำข้อมูลจากเวทีประชาคม หมู่บ้านและชุมชน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) มาใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรองรับ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งตอบสนองนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่จะแก้ไขปัญหา และพัฒนา ระดับหมู่บ้านและชุมชนของรัฐบาล

3. ส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนตาม (2) ให้ ก.บ.ต. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนาท้องถิ่น

4. ประสานจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ

5. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน

6. ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนทุกปี เพื่อให้แผนงานหรือโครงการระดับหมู่บ้านและชุมชน เป็นปัจจุบัน และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนในการจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือให้คณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชนก็ได้

ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้นายอำเภอและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา บูรณาการและประสานงานในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน รวมถึงให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน และให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนชุมชน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

3.3 การบูรณาการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่

เพื่อให้เกิดการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ สามารถดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

1. จัดทำเวทีประชาคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา และความต้องการจากประชาชนในพื้นที่

2. ให้มีการประสานแผนในระดับพื้นที่ โดยการรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนความต้องการระดับอำเภอ เพื่อให้แผนมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน

3. ในกรณีแผนงานหรือโครงการ หรือพื้นที่ มีความซ้ำซ้อนกันในการจัดทำแผนระดับอำเภอกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้หารือร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

4. บูรณาการการงบประมาณ และประสานความร่วมมือเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้เป็นไปตามแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยการแสวงหาความร่วมมือ และการบูรณาการจากทุกภาคส่วน

(ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล,2562)

4. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การจัดการปกครองท้องถิ่น (อ้างถึงใน อัฐกร ยาศี,2564) เริ่มในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ทรงมีพระราชดำริให้มีการฟื้นฟูการปกครองระดับหมู่บ้านที่มีมาแต่เดิมขึ้นใหม่ เพราะมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน มากที่สุด นอกจากนี้ยังได้มีการทดลองจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ขึ้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อ รศ.111 (พ.ศ. 2435) โดยให้ราษฎรเลือกกันเองเป็นผู้ใหญ่บ้านแทนการแต่งตั้งโดยเจ้าเมือง และได้มีการแต่งตั้งและจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ตามหัวเมืองต่างๆ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2257 ขึ้นใช้บังคับแทน และได้มีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2257 กำหนดการจัดการปกครองท้องที่ ดังนี้หมู่บ้าน ตำบล กิ่งอำเภอและอำเภอ

1. หมู่บ้าน เป็นหน่วยการปกครองท้องที่ ที่รองลงมาจากตำบล การจัดระเบียบการปกครองหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2257 การบริหารงานของหมู่บ้านมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ผู้ใหญ่บ้าน

1.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

1.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน

1.3.1 ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้านโดยมาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

1.3.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประเภทของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มี 2 ประเภท คือ

1) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีหมู่บ้านละ 2 คน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่า 2 คน ต้องขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย

2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่บ้านใดจะมีได้ต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อนุมัติตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมี

คุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน มีที่มาจากผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องที่เป็นผู้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกราษฎรที่มีคุณสมบัติแล้วให้กำนันรายงานไปยังนายอำเภอเพื่อออกหนังสือสำคัญแต่งตั้ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ถ้าตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านว่างลงผู้ที่ได้รับคัดเลือกขึ้นมาแทนจะอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ที่ตนแทน

2. ตำบล เป็นหน่วยการปกครองท้องที่ ที่รองลงมาจากอำเภอหรือกิ่งอำเภอ การจัดการปกครองตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2257 ซึ่งกำหนดให้ตำบล ประกอบด้วยหลาย ๆ หมู่บ้านรวมกัน การจัดระเบียบปกครองตำบล การบริหารราชการตำบล มีพนักงานปกครองตำบล ดังนี้คือ

2.1 กำนัน

2.2 แพทย์ประจำตำบล

2.3 สารวัตรกำนัน

2.3.1 กำนัน

ในตำบลหนึ่ง มีกำนันคนหนึ่งเป็นผู้ปกครองและรับผิดชอบในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนทุกหมู่บ้าน ทัวทั้งตำบลนั้นให้นายอำเภอเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเพื่อปรึกษาหารือคัดเลือก ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบล ขึ้นเป็นกำนัน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการคัดเลือกกำนัน พ.ศ.2551 กำนันได้รับเงินค่าตอบแทนรายเดือน ซึ่งมีใช่เป็นเงินเดือนเพราะไม่ได้มีฐานะเป็นข้าราชการแต่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง

2.3.2 แพทย์ประจำตำบล

การดำรงตำแหน่งของแพทย์ประจำตำบล ต้องให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านประชุม พร้อมกันเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติต่อไปนี้คือ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีความรู้ในวิชาแพทย์แผนปัจจุบันหรือแผนโบราณ ตลอดจนเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในตำบลนั้น เว้นแต่ผู้ที่เป็นแพทย์ประจำตำบลใกล้เคียงกันและยอมกระทำการรวมเป็นสองตำบลและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อเลือกผู้มีคุณสมบัติแล้ว จึงเสนอชื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งเป็นแพทย์ประจำตำบล แพทย์ประจำตำบลมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ การช่วยเหลือกำนันผู้ใหญ่บ้านคิดอ่านและจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล ป้องกันและตรวจตราความเจ็บไข้ได้ป่วยที่เกิดขึ้นแก่ราษฎร ในตำบลนั้น และตำบลใกล้เคียง ตลอดจนรายงานโรคระบาดร้ายแรงแก่กำนันและนายอำเภอท้องที่

2.3.3 สารวัตรกำนัน

ในตำบลหนึ่ง ๆ ให้มีสารวัตรกำนันจำนวน 2 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยและรับใช้สอยของกำนัน ผู้ที่จะเป็นสารวัตรกำนันนี้แล้วแต่กำนันจะร้องขอให้เป็น แต่ต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยจึงเป็นได้และกำนันมีอำนาจเปลี่ยนสารวัตรกำนันได้

2.4 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอและหน่วยงานราชการตามมาตรา 27 ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

ข้อ 5. ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 6. ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

ข้อ 7. อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร

ข้อ 8. แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อบำบัดป้องกันอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ แก่ผู้ประสบภัย

ข้อ 9. จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ 10. ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย

ข้อ 11. ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย

มาตรา 39 ถ้าผู้เดินทางด้วยราชการจะต้องการคนนำทาง หรือขาดแคลนพาหนะเสปียง อาหารลงในระหว่างทางและจะร้องขอต่อกำนันให้ช่วยส่งเคราะห์กำนันต้องช่วยจัดหาให้ตามที่จะทำได้ถ้าหากว่าการที่จะช่วยเหลือนั้นจะต้องออกราคาค่าจ้างเพียงใด ให้กำนันเรียกเอาแก่ผู้เดินทางนั้น

มาตรา 40 กำนันต้องร่วมมือและช่วยเหลือนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในตำบลนั้น

มาตรา 41 กำนันต้องรักษาบัญชีสำมะโนครัว และทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้น และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา 42 กำนันต้องทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องภาษีอากรในแขวงนั้นยื่นต่อกรมการอำเภอและ นำราษฎร ไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร

2) ด้านการเป็นหัวหน้าและให้ความช่วยเหลือราษฎรในหมู่บ้านของตน

ตามมาตรา 10 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร นอกจากนี้ตามมาตรา 27 ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน มีอำนาจดังนี้

ข้อ 1. อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

ข้อ 2. สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

ข้อ 3. ประสาน หรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ 4. รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

มาตรา 34 ทวิ นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กล่าวโดยเฉพาะให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนัน ให้กำนัน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย

มาตรา 36 ถ้ากำนันรู้เห็นเหตุทุกข์ร้อนของราษฎร หรือการแปลกประหลาดเกิดขึ้นในตำบล ต้องรีบรายงานต่อกรมการอำเภอให้ทราบ

มาตรา 37 ถ้าเกิดกลางลี้ภัยที่ฆ่ากันตายก็ตีชิงทรัพย์ก็ตีปล้นทรัพย์ก็ตีไฟไหม้ก็ตีหรือเหตุร้ายสำคัญอย่างใด ๆ ในตำบลของตน หรือในตำบลที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยเหลือก็ได้ก็ตีหรือมีผู้ร้ายแต่ที่อื่นมาฆ่าสุ่มในตำบลนั้นก็ตีหรือมีเหตุควรสงสัยว่าลูกบ้านในตำบลนั้น บางคนจะเกี่ยวข้องเป็นโจรผู้ร้ายก็ตีเป็นหน้าที่ของกำนันจะต้องเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายหรือติดตามเอาของกลางคืน หรือดับไฟหรือช่วยอย่างอื่นตามควรแก่การโดยเต็มกำลัง

3) ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในฐานะเจ้าพนักงานของรัฐ

มาตรา 28 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญาดังต่อไปนี้

ข้อ 1. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน ต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลให้ทราบ

ข้อ 2. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ที่ใกล้เคียง ต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านนั้นให้ทราบ

ข้อ 3. เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้ที่กระทำผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดีหรือสิ่งของที่สงสัยว่าได้มาโดย การกระทำผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งของสำหรับใช้ในการกระทำผิดกฎหมายก็ดีให้จับสิ่งของนั้นไว้และริบนำส่งต่อกำนัน นายตำบล

ข้อ 4. เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดกฎหมายก็ดีหรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดีให้จับตัวผู้นั้นไว้และริบนำส่งต่อกำนัน นายตำบล

ข้อ 5. ถ้ามีหมายหรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้น และริบส่งต่อกำนันหรือกรมการอำเภอตามสมควร

ข้อ 6. เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึด ผู้ใหญ่บ้าน ต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย

ตามมาตรา 35 กำนันมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวกับความอาญา ดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ 1. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในตำบลของตน ต้องแจ้งความต่อกรมการอำเภอให้ทราบ

ข้อ 2. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในตำบลที่ใกล้เคียงต้องแจ้งความต่อกำนัน นายตำบลนั้นให้ทราบ

ข้อ 3. เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดกฎหมายก็ดีหรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดีให้จับผู้นั้นไว้และริบนำส่งต่อกรมการอำเภอ

ข้อ 4. ถ้ามีหมายหรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการให้จับผู้ใดในตำบลนั้น เป็นหน้าที่ของกำนันที่จะจับผู้นั้นแล้วริบส่งต่อกรมการอำเภอตามสมควร

ข้อ 5. เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึด กำนันต้องจัดการให้เป็น ไปตามหมาย

ข้อ 6. ถ้ามีผู้มาขออายัดตัวคนหรือสิ่งของก็ดีหรือผู้ต้องโจรกรรม จะทำกฎหมายตราสินหรือมีผู้จะขอทำชันสูตรบาดแผลก็ดี ทั้งนี้ให้กำนันสืบสวนฟังข้อความแล้วริบนำตัวผู้ขอและผู้ต้องอายัดและทรัพย์สินของบรรดาที่จะพาไปด้วยนั้นไปยังกรมการอำเภอ ถ้าสิ่งของอย่างใดจะพาไปไม่ได้ก็ให้กำนันชันสูตรให้รู้เห็น แล้วนำความไปแจ้งต่อกรมการอำเภอในขณะนั้น

5. ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย

5.1 ลักษณะทั่วไปของจังหวัดอุตรดิตถ์

5.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

อุตรดิตถ์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือตอนล่าง เป็นประตูขึ้นสู่ดินแดนล้านนา ตะวันออก เป็นเมืองก่อนประวัติศาสตร์ ตัวเมืองเดิมชื่อ บางโพท่าอิฐ ได้รับการยกฐานะเป็นจังหวัด เมื่อ พ.ศ. 2476 “อุตรดิตถ์” หมายถึง เมืองท่าแห่งทิศเหนือ เป็นเมืองด่านานแม่ย่าลับแล และเมือง ถิ่นกำเนิดของวีรบุรุษกู่ชาติ “พระยาพิชัยดาบหัก” ทหารเอกสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อยู่ห่าง จากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ 491 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ 485 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน

ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดพิษณุโลก

ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดพิษณุโลก และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเขตชายแดนยาวประมาณ 145 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดกับ จังหวัดสุโขทัย

5.1.2 ภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

ที่ราบลุ่มแม่น้ำน่าน บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำน่าน และลำน้ำสาขาที่ไหลมาบรรจบ กับแม่น้ำน่าน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม อยู่ในเขต อำเภอตรอน พิชัย และบางส่วนของ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ลับแล และอำเภอทองแสนขัน (ประมาณ 20% ของพื้นที่ทั้งหมด) ที่ราบระหว่างหุบ เขาและเชิงเขา บริเวณที่อยู่ต่อเนื่องจากบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำทางด้าน เหนือและด้านตะวันออก ของจังหวัด ประกอบด้วยที่ราบแคบๆ ระหว่างหุบเขาตามแนวคลองตรอน แม่น้ำปาด คลองแม่พร่อง ห้วยน้ำไคร้ และลำธารสายต่างๆ สลับกับภูมิประเทศเป็นเขาอยู่ในเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ ลับแล น้ำปาด ฟากท่า ท่าปลาและอำเภอบ้านโคก (ประมาณ 20% ของพื้นที่ทั้งหมด) เขตภูเขาและที่สูง อยู่ในบริเวณ ทางด้านเหนือ และทางตะวันออกของจังหวัด โดยเฉพาะเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอลับแล น้ำปาด ฟากท่า ท่าปลา และอำเภอบ้านโคก (ประมาณ 60% ของพื้นที่ทั้งหมด)

5.1.3 การใช้พื้นที่

พื้นที่ทั้งหมด 7,838 ตารางกิโลเมตร หรือ 4,899,120 ไร่ หรือ 4,941,115.24 ไร่ เป็นอันดับที่ 11 ของ 17 จังหวัดภาคเหนือ : อันดับที่ 25 ของประเทศ

การใช้ที่ดิน

1) พื้นที่ป่าไม้ 2,740,786 ไร่ หรือร้อยละ 55.94% ของพื้นที่ทั้งหมด

2) พื้นที่การเกษตร 1,248,372 ไร่ หรือร้อยละ 25.48% ของพื้นที่ทั้งหมด
ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดอุดรดิตถ์

3) พื้นที่ชุมชน สิ่งปลูกสร้าง และอื่นๆ 858692 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.35%
ของพื้นที่ทั้งหมด

4) พื้นที่แหล่งน้ำ 51,270 ไร่ หรือร้อยละ 1.05% ของพื้นที่ทั้งหมด
(ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดอุดรดิตถ์)

5.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของจังหวัดอุดรดิตถ์เป็นภูมิประเทศเขตฝนเมืองร้อน (Tropical savannah climate : A.W) ซึ่งช่วงฝนกับช่วงที่แห้งแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจน ฝนที่ตกในบริเวณจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นฝนที่เกิดจากอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฝนจะเริ่มตกในเดือนพฤษภาคม และจะตกชุกในเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน ในระหว่างปี พ.ศ. 2553-2561 จังหวัดอุดรดิตถ์มีปริมาณฝนรวมตลอดปีสูงสุดในปีพ.ศ.2554 วัดได้ 2,112.8 มิลลิเมตร และต่ำสุดในปี พ.ศ.2558 วัดได้ 903.9 มิลลิเมตร อุณหภูมิต่ำสุด 10.4 องศาเซลเซียส ในปีช่วงเดือน มกราคม พ.ศ.2559 และอุณหภูมิสูงสุด 43.6 องศาเซลเซียส ช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2559 อากาศหนาวเย็นและร้อนจัดในปีเดียว พ.ศ.2559 (ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดอุดรดิตถ์, มกราคม พ.ศ. 2562)

หมายเหตุ ปี 2562 ข้อมูล ณ เดือน มกราคม – กันยายน 2562 (จำนวน 9 เดือน)

5.1.5 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก พิพิธภัณฑสถานพระยาพิชัยดาบหัก และพิพิธภัณฑสถานเหล็กน้ำพี้ (ใหญ่ที่สุดในโลก) หลวงพ่อเพชรวัดท่าถนน วัดพระฝางสว่างบุรีมุนีนาถ วัดกลางธรรมสาคร วัดใหญ่ท่าเสา หอวัฒนธรรมจังหวัด วัดดอยแก้ว วัดธรรมาริโปตย น้ำตกตาดคอม้า น้ำตกแม่เฒ่า น้ำตกขุดริต น้ำตกจำเอย และจุดชมวิวยางพารา

อำเภอลับแล วัดพระแท่นศิลาอาสน์ วัดพระยืนพุทธบาทยุคล วัดพระนอนพุทธไสยาสน์วัดเจติยคีรีวิหาร วัดคอนสัก วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง เมืองทุ่งยั้งและเวียงเจ้าเงาะ อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมมาร อนุสาวรีย์พระศรีพนมมาศ น้ำตกแม่พูล วัดดงสระแก้ว และวัดห้องสูง

อำเภอพิชัย เมืองพิชัย วัดหน้าพระธาตุ บ้านเกิดพระยาพิชัยดาบหัก และศาลพระยาพิชัยดาบหัก

อำเภอตรอน บึงทับกระดาน สวนนกเขาเหล็ก และประเพณีไหลแพไฟเฉลิมพระเกียรติ

อำเภอทองแสนขัน บ่อเหล็กน้ำพี้และพิพิธภัณฑสถานบ่อเหล็กน้ำพี้

อำเภอท่าปลา เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนดินช่องเขาขาด ดอยพระธาตุ (เจดีย์กลางน้ำ) อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน บ้านท่าเรือ และภูผาพ้อ

อำเภอ น้ำปาด วนอุทยานต้นสักใหญ่ อุทยานแห่งชาติคลองตรอน น้ำตก
คลองตรอน ยอดดอยภูเมียง ถ้ำวัวแดงและถ้ำเสือดาว ถ้ำจัน ถ้ำเต่า อ่างเก็บน้ำห้วยแมง อุทยาน
แห่งชาติภูสอยดาว น้ำตกภูสอยดาว และน้ำตาสายทิพย์

อำเภอ ฟากท่า สุสานหอย มะค่าโมงยักษ์ และบ้านมนุษย์แมงป่อง

อำเภอบ้านโคก จุดผ่านแดนถาวรภูคู้

5.1.6 ศักยภาพที่สำคัญของจังหวัดอุตรดิตถ์

1) ความได้เปรียบทางยุทธศาสตร์ของ “จุดผ่านแดนถาวรภูคู้” มีดังนี้

(1) ด้านเกษตรกรรม มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนมาก (25% ของพื้นที่ทั้งหมด)
ส่วนใหญ่ เป็นนาข้าวและสวนผลไม้เป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของประเทศ

(2) ด้านการค้าชายแดน จากจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ไปหลวงพระบาง
ด้วยระยะทางเพียง 305 กม. และจากจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ไปเวียงจันทน์ด้วยระยะทางเพียง 229 กม.

(3) ศักยภาพในการเป็น “ระเบียงเศรษฐกิจ East-Wast Corridor” เชื่อม
เมืองเมียวดีถึงเมืองปากลาย โดยจากเมืองเมียวดีประเทศเมียนมา ผ่านอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
ผ่านสี่แยกอินโดจีนจังหวัดพิษณุโลกเข้าสู่จังหวัดอุตรดิตถ์ ข้ามไปยังเมืองปากลาย สปป.ลาว
ด้วยระยะทางเพียง 422 กม.

(4) เมืองปากลาย ซึ่งติดกับชายแดนไทยที่จังหวัดอุตรดิตถ์ มีแม่น้ำโขงไหล
ผ่าน มีท่าเรือที่ดีที่สุดของลาวตอนเหนือ สามารถรับส่งสินค้าไปถึงประเทศจีนจุดชายแดนที่ทำการ
ค้าชาย และติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่าง จังหวัดอุตรดิตถ์ กับ สปป.ลาว

- ด้านถาวรภูคู้ ตำบลม่วงเจ็ดต้น อำเภอบ้านโคก : ด้านสากลภูคู้ เมืองปากลาย
- จุดผ่อนปรนช่องห้วยต่าง ตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก : ด้านขอนแก่น เมืองบ่อแตน
- จุดค้าชายประเพณีช่องมหาราช ตำบลบ่อเบี้ย อำเภอบ้านโคก :

ตำบลบ้านใหม่ เมืองทุ่งมีไช

- จุดค้าชายประเพณีช่องห้วยพร้าว ตำบลห้วยมุ่น อำเภอบ้านปาด :

ด้านหนองประจิด เมืองบ่อแตน จังหวัดอุตรดิตถ์มีชายแดนติดต่อลาว 145 กิโลเมตร มีการค้าชายแดน
ณ จุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ซึ่งได้รับยกฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2556
โดยเปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00– 20.00 น. และมีจุดผ่อนปรนทางการค้าอื่นๆ อีก
เช่น ช่องห้วยต่าง และช่องมหาราช มูลค่าการค้า ชายแดนกว่า 200 ล้านบาทต่อปี ขณะนี้อยู่ระหว่าง
การพัฒนาบริเวณจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ให้มีความพร้อมยิ่งขึ้นในการให้บริการกับผู้ประกอบการ
นักท่องเที่ยว และประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และมีเส้นทางเชื่อมโยงกับจังหวัด ต่างๆ
และประเทศเพื่อนบ้านได้โดยสะดวก

2) ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

“เมืองลับแล” มีเอกลักษณ์ทั้งทางภูมิศาสตร์ ความสวยงามของธรรมชาติ อาหาร ผลไม้ ผสมผสานกับประเพณีและวิถีชีวิตชุมชนที่สืบทอดมาช้านาน รวมทั้งจังหวัดอุตรดิตถ์ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อื่นๆ อีกมาก ที่มีความอุดมสมบูรณ์และสวยงาม อาทิ เขื่อนสิริกิติ์ อุทยานแห่งชาติต้นสักใหญ่ อุทยานแห่งชาติ ภูสอยดาว

(1) การท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติ เช่น ภูสอยดาว สามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดในภูมิภาคนี้ และประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยเป็นประตูเชื่อม 4 เมืองมรดกโลกที่ใกล้ที่สุด : กำแพงเพชร / สุโขทัย / ศรีสัชนาลัย/ หลวงพระบาง และเป็นเชื่อมโยงสู่ประเทศในกลุ่มอินโดจีน/อาเซียนได้โดยสะดวกอีกเส้นทางหนึ่งของประเทศ

(2) จุดที่ตั้งเป็นประตูเชื่อมภาคเหนือตอนบนกับภาคอีสานตอนบน

(3) แหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ (เขื่อนสิริกิติ์) และแม่น้ำสำคัญ 3 สาย (แม่น้ำน่าน/แม่น้ำปาด/คลองตรอน) มีฝนตกชุก

(4) เส้นทางคมนาคมดี สะดวกทั้งทางรถไฟ และรถยนต์และมีพื้นที่จะพัฒนาเป็นศูนย์ขนส่งสินค้าทางรถไฟ (Container Yard : CY) ที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ

5.2 ข้อมูลการเมืองการปกครอง

จังหวัดอุตรดิตถ์แบ่งพื้นที่เพื่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็น 9 อำเภอ 67 ตำบล 613 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอดังนี้ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ พิษณุ ตรอน ลับแล ท่าปลา น้ำปาด พากท่า บ้านโคก และอำเภอ ทองแสนซัน การแบ่งเขตการบริหารราชการ 3 ระดับ คือ

1. ส่วนราชการบริหารส่วนกลาง ที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จำนวน 60 หน่วยงาน
2. ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค จำนวน 33 หน่วยงาน
3. ส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่น 80 แห่ง ประกอบด้วย
  - 3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง
  - 3.2 เทศบาลเมืองฯ จำนวน 1 แห่ง
  - 3.3 เทศบาลตำบล จำนวน 25 แห่ง
  - 3.4 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 53 แห่ง

5.3 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

5.3.1 ลักษณะทางสังคม สภาพพื้นที่ของจังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ในเขตรอยต่อแห่งวัฒนธรรม ล้านนา ล้านช้าง และภาคกลาง เป็นผลให้ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาถิ่นและงานประเพณีพื้นบ้านต่างๆ มีลักษณะผสมผสาน ประชากรบางส่วนพูดภาษาไทยภาคกลาง บางส่วนพูดภาษาไทยภาคเหนือ และบางส่วนพูดภาษาลาว เป็นต้น

5.3.2 การศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 471 แห่ง มีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 6,083 คน นักเรียน นักศึกษา 84,071 คน ซึ่งอัตราส่วน ครู/อาจารย์ ต่อนักเรียน/นักศึกษา เป็น 1 :14

5.3.3 การศาสนา ประชากรของจังหวัดอุตรดิตถ์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 99.66 รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ และอิสลาม ประมาณ ร้อยละ 0.34

- วัด จำนวน 345 แห่ง (พระอารามหลวง 2 แห่ง) - สำนักสงฆ์ 120 แห่ง
- โบสถ์คริสต์ 19 แห่ง - พระภิกษุ 1,208 รูป/สามเณร 89 รูป

5.3.4 ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม (เมือง 3 วัฒนธรรม) จังหวัดอุตรดิตถ์มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ที่สำคัญ 3 ลักษณะ คือ 1) ล้านช้าง 2) ล้านนา 3) สุโขทัย หรือรัตนโกสินทร์ และมีงานประเพณีที่สำคัญ ดังนี้

1) งานพระยาพิชัยดาบหักและงานกาชาดจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นงานเทศกาล เชิดชูเกียรติและรำลึกถึงพระยาพิชัยดาบหักที่มีต่อประเทศชาติ ซึ่งจะจัดขึ้น ณ สนามกีฬาพระยาพิชัยดาบหัก หน้าศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์ ในวันที่ 7 - 16 มกราคม ของทุกปี

2) งานนมัสการพระแท่นศิลาอาสน์พระยืนพุทธบาทยุคล และพระนอนพุทธไสยาสน์สันนิษฐานว่ามีการจัดงานสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เพื่อร่วมกันทำบุญตักบาตรและนบพระแท่นศิลาอาสน์ ในวันขึ้น 8-15 ค่ำ เดือน 3 (วันมาฆบูชา) ของทุกปี ณ วัดพระแท่นศิลาอาสน์(พระอารามหลวง)

3) มหกรรมเหล็กน้ำพี้ และของดีทองแสนขัน จัดขึ้นเป็นประจำ ระหว่างวันที่ 20 - 21 มีนาคมของทุกปี

4) งานประเพณีอัฐมีบูชา เป็นพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพจำลองของ พระพุทธเจ้าประกอบการแสดง แสง สี เสียง กำหนดจัดขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ-แรม 8 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี ณ วัดบรมธาตุทุ่งยั้ง อำเภอลับแล

5) งานเทศกาลกลางสาตหวาน และมหกรรมของดีเมืองอุตรดิตถ์ เป็นการจัดงานเพื่อกระตุ้น ให้เกษตรกรปรับปรุงพันธุ์กลางสาต และส่งเสริมการขายผลไม้ต่างๆ และผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ณ สนามกีฬาพระยาพิชัยดาบหัก มีกำหนดจัดขึ้นในช่วงกลางเดือนกันยายน ต้นเดือนตุลาคมของทุกปี โดยมีระยะเวลาการจัดงานประมาณ 10 วัน

6) ประเพณีไหลแพไฟเฉลิมพระเกียรติ จัดในช่วงวันที่ 3-5 ธันวาคมทุกปี ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งอำเภอดรอนมีแม่น้ำน่านไหลผ่าน ประชาชนจึงพร้อมใจกันจัดงานประเพณีไหลแพไฟเฉลิมพระเกียรติ และพิธีขอขอบคุณพืชพันธุ์ธัญญาหารและสายน้ำขึ้นเป็นประจำทุกปี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยอดอาวุธ โปธิ์ศรีขาม (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ของประชาคมที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาคมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 121 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (R.V. Krejcie and D.W. Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA : F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1)การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและ ด้านการติดตามและประเมินผล 2)ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาคมที่มีเพศอายุระดับการศึกษา และประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ 3)ข้อเสนอแนะของประชาคมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีความถี่จากสูงไปหาต่ำ สามลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการวางแผนให้กับประชาคมองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนรับทราบการนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นระยะตั้งแต่การเริ่มต้น ใช้แผน และข้อเสนอแนะของประชาคมในการพัฒนาการมีส่วนร่วม

ภาสกร ไจการ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในชุมชน ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ

และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษาคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลเวียง 10,829 คน กำหนดสุ่มตัวอย่างได้ 385คน โดยการใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) ประชาชนในตำบลเวียง มีความรู้ความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่าการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (3) ผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกันจำแนกตามวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (4) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกันจำแนกตามภาวะผู้นำ ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (5) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ ที่แตกต่างกัน จำแนกตาม วัฒนธรรมชุมชน และภาวะผู้นำ ที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05

พิมพ์พร เริงทัย (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการตัดสินใจ ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมค้นหาปัญหา ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และสรุปหาแนวทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหา ในด้านการวางแผนและพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตั้งแต่ช่วงเริ่มดำเนินการจัดทำแผนการร่างจัดทำแผน สรุปแผนพัฒนาท้องถิ่น ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการมีตัวแทนเข้าเป็นคณะกรรมการตรวจประเมินผล

แผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจในแผนงาน โครงการ กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่น ของประชาชนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน และ ประชาชนบางคนก็คิดว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่มีประโยชน์กับตนเองโดยตรง

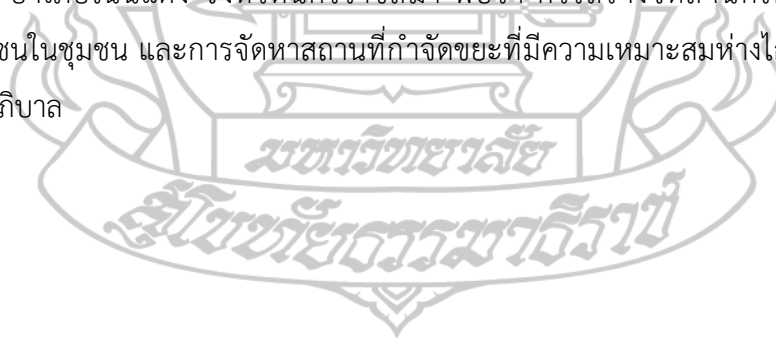
ไพโรจน์ ฤชา (2565) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 398 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.83$)
2. ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($X = 4.10$)
3. การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\beta = .217$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\beta = .211$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\beta = .175$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\beta = .166$) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 33.90 ($R^2_{Ad} = .339$)
4. แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้แก่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนในระดับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ควรจะมีการพัฒนาการ

ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ

นฤนาท ยืนยง และคณะ (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ของตำบลลำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลลำพะเนียง อ.โนนแดง จ.นครราชสีมา โดยใช้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเชิงประมาณ โดยใช้ตารางสุ่มของเครซี่และมอร์แกน จำนวน 350 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลักเชิงคุณภาพ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย ($X = 2.36$, S.D. = 0.86) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก ($X = 2.72$, S.D. = 0.89) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 3.09$, S.D. = 0.84) และ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($X = 2.51$, S.D. = 0.83) ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก การศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการขยะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ควรสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน และการจัดหาสถานที่กำจัดขยะที่มีความเหมาะสมห่างไกลจากชุมชนและถูกหลักสุขาภิบาล

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นศึกษา อำเภอมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงปริมาณ รายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อำเภอมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 158 หมู่บ้าน รวม 550 คน (ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอมืองอุดรดิตถ์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
เมื่อ	$N = 550$		
	$e = 0.05$		

$$n = \frac{550}{1 + 550(0.05)^2}$$
$$= 231.58$$

ผู้ศึกษาขอปัดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 232 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จากจำนวนนักปกครองท้องถิ่นในอำเภอมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 16 ตำบล โดยมีการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{\text{จำนวนนักปกครองท้องถิ่นรายตำบล} * \text{ผลลัพธ์ทำโรยยามาเน่}}{\text{จำนวนนักปกครองท้องถิ่นทั้งหมด}}$$

ตำบล	จำนวนนักปกครองท้องถิ่น	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
จี่งวม	53	22
ผาจุก	47	20
บ้านดำนนาขาม	44	19
บ้านดำน	41	17
น้ำริด	35	15
บ้านเกาะ	34	14
หาดจิว	35	15
วังดิน	35	15
ท่าเสา	34	14
หาดกรวด	31	13
วังกะพี้	32	14
ป่าเช่า	29	12
แสนตอ	28	12
คู้งตะเภา	29	12
ขุนฝาง	26	11
ถ้ำฉลอง	17	7
รวมจำนวน	550	232

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยข้อคำถามจะกำหนดจากให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และมาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักปกครองท้องถิ่น ทัศนศึกษาอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น ทัศนศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยคำจูน ในการมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาตำบล
ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในจัดทำ
แผนพัฒนาตำบล ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

โดยในแบบสอบถามแต่ละตอนจะมีรูปแบบ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมือง
อุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์เป็นคำถามแบบปลายปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่ง

ตอนที่ 2-4 เป็นแบบสอบถาม Likert's scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนัก
ปกครองท้องถิ่นกรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาให้ความสำคัญกับ
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการ
จัดทำแผนพัฒนาชุมชน แผนพัฒนาตำบล และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการ
มีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่นๆ เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา และเป็นแนวทางใน
การสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดผังการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการทำข้อคำถามย่อยๆ
ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา

3. เขียนคำถามเรียงตามลำดับของเนื้อหาสอดคล้องตามกรอบแนวคิดที่ต้องการ
ศึกษา และมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละตอน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ
วัตถุประสงค์ในการทำแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน
โดยการตรวจสอบค่า IOC ของแบบสอบถาม โดยได้ค่าทุกรายการของข้อคำถาม มากกว่า 0.50
ทุกรายการ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับลักษณะประชากร ที่คล้ายกับที่จะศึกษา จำนวน 30 ชุด เพื่อวิเคราะห์คุณภาพในเรื่องความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค จะต้องมากกว่า 0.70 จึงจะนำแบบสอบถามไปใช้จริงได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่กรณศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามแจกให้แก่ นักปกครองท้องถิ่น อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ตามที่ได้จำแนกไว้ตามตาราง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่กรณศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีการเลือกใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) บรรยายข้อมูลทั่วไปที่เก็บรวบรวมมาได้แก่ ร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

5. การแปลผลข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการกำหนดการวัดไว้ 5 ระดับ โดยใช้การวัดแบบ Likert scale โดยมีการกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยซึ่งมีค่าระหว่าง 1-5 โดยกำหนดอันตรภาคชั้น ไว้ 5 อันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ \text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
ของนักปกครองท้องถิ่นที่กรณีสึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 - 5.00	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.41 - 4.20	การมีส่วนร่วมมาก
2.61 - 3.40	การมีส่วนร่วมปานกลาง
1.81 - 2.60	การมีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.80	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากนักปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยผู้ศึกษาเก็บแบบสอบถาม จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 232 ชุด โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

4.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

4.3.1 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.2 การได้รับการยอมรับนับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของ นักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.3 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.4 งบประมาณมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.5 ความสัมพันธ์ภายในตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.6 นโยบายและการบริหารงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
ตำบล ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตอนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จำแนกตามลักษณะทางประชากร
ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	99	42.7
หญิง	133	57.3
รวม	232	100
2. อายุ		
18-30 ปี	13	5.6
31-40 ปี	33	14.2
41-50 ปี	76	32.8
51-60 ปี	110	47.4
61 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	232	100.0
3. อาชีพ		
ค้าขาย	44	19.0
รับจ้างทั่วไป	49	21.1
เกษตรกร	96	41.4
ธุรกิจส่วนตัว	30	12.9
อื่นๆ	13	5.6
รวม	232	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
4. การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	76	32.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	9	3.9
อนุปริญญา/ปวส.	65	28.0
ปริญญาตรี	72	31.0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4
อื่นๆ	9	3.9
รวม	232	100.0

จากตารางที่ 4.1 เมื่อทำการวิเคราะห์แบบสอบถามแล้วพบว่า ลักษณะของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 232 คน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และการศึกษาได้ข้อมูล ดังนี้

1. เพศ จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 และเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7

2. อายุ จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 ส่วนลำดับรองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และช่วงลำดับสุดท้าย 18-30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.6

3. อาชีพ จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 อาชีพค้าขาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

4. การศึกษา จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา 3 ลำดับแรกคือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ระดับรองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

4.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	t	sig
	ถดถอยไม่ปรับมาตรฐาน (B)	ถดถอยปรับมาตรฐาน (Beta)		
ปัจจัยจูงใจ	0.20	0.18	2.88	0.00
ปัจจัยค้ำจุน	0.71	0.67	10.40	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่ามีตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัวแปร คือ 1) ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล, การได้รับการยอมรับนับถือ, ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา 2) ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย งบประมาณ, ความสัมพันธ์ภายในตำบล และนโยบายและการบริหารงาน โดยจากผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยค้ำจุน ($\beta=0.71$, $t=10.40$, $p\text{-value}=0.00$) และปัจจัยจูงใจ ($\beta=0.20$, $t=2.88$, $p\text{-value}=0.00$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครอง ท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา
อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ประเด็น ที่	การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ในตำบลร่วมกัน	4.15	0.66	มาก
2.	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	4.18	0.64	มาก
3.	มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการร่วมกัน	4.09	0.66	มาก
4.	มีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนา ร่วมกันเป็นจำนวนมาก	4.13	0.67	มาก
5.	ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในครั้งต่อไป	4.11	0.65	มาก
	ภาพรวม	4.13	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.3 สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าระดับการมีส่วนร่วม
ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.13 และ
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม
ในการเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล เป็นลำดับแรก ($\bar{X}=4.18$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ
การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขในตำบลร่วมกัน ($\bar{X}=4.15$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับ
มาก มีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนาร่วมกันเป็นจำนวนมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D. = 0.67) ร่วมกัน
ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ($\bar{X}=4.11$, S.D. = 0.65) อยู่ในระดับมาก และ
มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการร่วมกัน ($\bar{X}=4.09$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตอนที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

4.3.1 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

H1 : ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	sig
1. มีการเสนอแผนงาน/ โครงการแล้วถูกนำไปใช้ใน การพัฒนาจริง	0.17	0.18	2.41	0.02
2. หมู่บ้าน/ตำบล ได้รับ การพัฒนาตามแนวทาง ของแผนพัฒนาตำบล	0.01	0.01	0.15	0.88

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	sig
3. ความเข้าใจใน กระบวนการนำเสนอ แผนงาน/โครงการ ที่เป็นไปได้จริงและเกิด ประโยชน์	0.18	0.18	2.09	0.04
4. มีการบูรณาการระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การดำเนินการตาม แผนพัฒนาตำบล	0.24	0.252	2.74	0.01
5. มีการทบทวนแผนงาน/ โครงการเป็นประจำทุกปี	0.09	0.093	1.17	0.24
ภาพรวม	0.69	0.63	12.21	0.00

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.4 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ($\beta = 0.69, t = 12.21, p\text{-value} = 0.00$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบล ($\beta = 0.24, t = 2.74, p\text{-value} = 0.01$) , ความเข้าใจในกระบวนการนำเสนอแผนงาน/โครงการที่เป็นไปได้จริงและเกิดประโยชน์ ($\beta = 0.18, t = 2.09, p\text{-value} = 0.04$) และ การเสนอแผนงาน/โครงการแล้วถูกนำไปใช้ ในการพัฒนาจริง ($\beta = 0.17, t = 2.41, p\text{-value} = 0.02$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ตามลำดับ

4.3.2 การได้รับการยอมรับนับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลของ นักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : การได้รับการยอมรับนับถือ **ไม่มีผล**ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
ตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

H1 : การได้รับการยอมรับนับถือ **มีผล**ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
ตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) การได้รับการยอมรับนับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) การได้รับการยอมรับ
นับถือ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	sig
1. มีผู้แสดงความ คิดเห็นในเวทีด้วย ข้อเท็จจริง/สภาพ ปัญหาของตำบล	0.12	0.14	1.90	0.06
2. ยอมรับความคิดเห็น ที่เกิดขึ้นในเวทีการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล	0.21	0.21	2.62	0.01
3. มีผู้รับฟังความคิดเห็น ของท่านในเวทีการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	0.36	0.40	5.19	0.00
ภาพรวม	0.69	0.67	13.77	0.00

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.5 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมการได้รับการยอมรับนับถือ **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ($\beta = 0.69, t = 13.77, p\text{-value} = 0.00$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า มีผู้รับฟังความคิดเห็นของท่านในเวทีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ($\beta = 0.36, t = 5.19, p\text{-value} = 0.00$) และการยอมรับความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในเวทีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ($\beta = 0.21, t = 2.62, p\text{-value} = 0.01$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามลำดับ

4.3.3 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

H1 : ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล**ของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์	t	sig
ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา	ถดถอยไม่ปรับมาตรฐาน (B)	ถดถอยปรับมาตรฐาน (Beta)		
1. เสนอแนวทาง แผนงาน โครงการที่แก้ไขปัญหาได้จริง	0.13	0.15	1.23	0.22

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ตัวแปร ลักษณะงานที่ก่อให้เกิด การพัฒนา	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	sig
2. มีการบูรณาการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา	-0.04	-0.04	-0.30	0.77
3. กำหนดงบประมาณ และ หน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ ชัดเจน	-0.13	-0.16	-1.03	0.31
4. กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ ของโครงการต่างๆเพื่อให้มี แผนการขับเคลื่อนงาน	0.54	0.64	12.60	0.00
5. ติดตามผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง	-0.45	-0.05	-0.35	0.72
ภาพรวม	0.79	0.81	2.00	0.05

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา **มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น** วิทยาลัยการศึกษ อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัดอุดรดิตรต์ ($\beta = 0.79, t=2.00, p\text{-value}=0.05$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของโครงการต่างๆ เพื่อให้มีแผน การขับเคลื่อนงาน ($\beta = 0.54, t=12.60, p\text{-value}=0.00$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการศึกษ อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัดอุดรดิตรต์

4.3.4 งบประมาณมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : งบประมาณ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

H1 : งบประมาณ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) งบประมาณ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) งบประมาณ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตัวแปร งบประมาณ	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	P-value
1. ได้รับการจัดสรร งบประมาณเพื่อพัฒนา เป็นไปตามแผนพัฒนาตำบล	0.03	0.04	0.24	0.81
2. งบประมาณแต่ละ โครงการเพียงพอที่จะทำให้ โครงการประสบความสำเร็จ	0.42	0.57	10.45	0.00
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนงบประมาณในการ ดำเนินงานอย่างเหมาะสม	0.18	0.22	1.35	0.18

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ตัวแปร งบประมาณ	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	P-value
4. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ในแต่ละโครงการสามารถ แก้ไขปัญหาได้จริง	0.23	0.30	2.19	0.03
ภาพรวม	0.13	0.15	0.42	0.67

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.7 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมงบประมาณ **ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม** ในการจัดทำแผน พัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ($\beta = 0.13, t = 0.42, p\text{-value} = 0.67$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า งบประมาณแต่ละโครงการเพียงพอที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ($\beta = 0.42, t = 10.45, p\text{-value} = 0.00$) และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละโครงการสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง ($\beta = 0.23, t = 2.19, p\text{-value} = 0.03$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3.5 ความสัมพันธ์ภายในตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : ความสัมพันธ์ภายในตำบล **ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม** ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

H1 : ความสัมพันธ์ภายในตำบล **มีผลต่อการมีส่วนร่วม** ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสัมพันธ์ภายในตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสัมพันธ์ภายใน ตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น ศึกษาศาสตร์ อําเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ตัวแปร ความสัมพันธ์ภายใน ตำบล	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	P-value
1. นักปกครองท้องถิ่น ความร่วมมือกันในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล	0.18	0.19	2.47	0.01
2. มีการเสนอแนะ หน่วยงาน หรือโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาภายใน ตำบลร่วมกัน	0.20	0.22	2.34	0.02
3. มีการประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาร่วมเป็นภาคีพัฒนา	0.23	0.26	3.02	0.00
4. ร่วมกันเสนอแนว ทางการพัฒนาตำบลอย่าง สร้างสรรค์	0.16	0.17	1.69	0.09
ภาพรวม	0.77	0.78	19.09	0.00

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมความสัมพันธ์ภายในตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ของนักปกครองท้องถิ่น ศึกษาศาสตร์ อําเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ($\beta = 0.77, t=19.09, p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า มีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นภาคีพัฒนา ($\beta = 0.23, t=3.02, p\text{-value}=0.00$) มีการเสนอแนะหน่วยงาน หรือโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาภายในตำบลร่วมกัน ($\beta = 0.20, t=2.34, p\text{-value}=0.02$) และนักปกครองท้องถิ่นที่มีความร่วมมือ

กันในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล $\beta = 0.18$, $t=2.47$, $p\text{-value}=0.01$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

4.3.6 นโยบายและการบริหารงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

เขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H0 : นโยบายและการบริหารงาน **ไม่มีผล**ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

H1 : นโยบายและการบริหารงาน **มีผล**ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) นโยบายและการบริหารงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) เมื่อค่า P-value มีค่ามากกว่า 0.05 โดยผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) นโยบายและการบริหารงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นที่ ศึกษาศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยไม่ปรับมาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐาน (Beta)	t	P-value
1. นักปกครองท้องถิ่นที่มีนโยบายร่วมกันในการร่วมพัฒนาตำบล	0.17	0.18	1.67	0.10
2. ผู้บริหารหน่วยงานภาคี มุ่งสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมการพัฒนาในตำบล	0.62	0.69	14.32	0.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ตัวแปร นโยบายและ การบริหารงาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (B)	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	P-value
3. ผู้บริหารหน่วยงาน ภาคี มุ่งสนับสนุนองค์ ความรู้กิจกรรมการ พัฒนาในตำบล	-0.04	-0.05	-0.31	0.76
4. ผู้บริหาร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนักปกครองท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการเข้า ร่วมกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	0.16	0.17	1.68	0.09
ภาพรวม	0.57	0.54	2.03	0.44

จากตารางที่ 4.9 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการวิเคราะห์จะเห็นว่า ภาพรวมนโยบายและการบริหารงาน **ไม่มีผลต่อ** การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ($\beta = 0.57, t = 2.03, p\text{-value} = 0.44$) อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

และพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า ผู้บริหารหน่วยงานภาคีมุ่งสนับสนุนงบประมาณ กิจกรรมการพัฒนาในตำบล ($\beta = 0.62, t = 14.32, p\text{-value} = 0.00$) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์อย่างมีนัยสำคัญ ที่ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์” เป็นการศึกษางเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์ และเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษาจากกลุ่มเป้าหมายคือ นักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จำนวน 550 คน โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าความถี่ (Frequency), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์” ขอสรุปผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์ พบว่าปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ปัจจัยจูงใจ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ของนักปกครองท้องถิ่นกรณีสึกษา อำเภอมืองอุดรดิตรต์ จังหวัตุตรดิตรต์ ประกอบด้วยความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ,การได้รับการยอมรับนับถือ ,ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา

ส่วนปัจจัยค้ำจุน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ ความสัมพันธ์ภายในตำบล

2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบล เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขในตำบลร่วมกัน มีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนาร่วมกันเป็นจำนวนมาก ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป อยู่ในระดับมาก และ มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” ผู้ศึกษามีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ คือปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ได้รับการยอมรับนับถือมีการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล รวมไปถึงสามารถมีการสร้างความสัมพันธ์ภายในตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุจรี ใจพระนบ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนคือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ด้านการดำเนินงาน และบรรยากาศในการทำงาน

2. ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยศึกษา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการเข้ามาร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อที่จะสามารถนำปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

มาแก้ไขปรับปรุงร่วมกัน รวมถึงจะได้วางแผนในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการพัฒนา ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม และไพรัช พันชมภู (2560) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอเชิงขั้ว จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอเชิงขั้ว จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ซึ่งในการศึกษาได้พิจารณาในด้านของการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผล

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล รวมถึงการนำโครงการที่ได้จากเวที การจัดทำแผนในทุกระดับมาพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม
2. กระทรวงมหาดไทยควรมีนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
3. กระทรวงมหาดไทยควรมีนโยบายให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และมีส่วนในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาได้
4. กระทรวงมหาดไทยควรมีการติดตามและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่อง
5. กรมการพัฒนาชุมชนควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการจัดทำข้อมูลเชิงนโยบายที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง
6. กรมการพัฒนาชุมชนควรมีการปรับรูปแบบหรือเครื่องมือที่ใช้ในการประชุมจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การจัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ หรือการพัฒนาแอปพลิเคชันที่ช่วยในการเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลผ่าน

ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้ให้นักปกครองท้องถิ่นได้มีโอกาสในการเข้าถึงการให้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลมากขึ้นด้วย

7. อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำแผนพัฒนาตำบลมาใช้บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาระดับอำเภอ เพื่อจะได้เชื่อมโยงและบูรณาการการแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

8. อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ ควรเน้นย้ำให้คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบล และมีการทบทวนแผนพัฒนาตำบลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อวางแผนขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวางแผน และให้สอดคล้องและเกิดผลสำเร็จ ดังนี้

1. พัฒนาการผู้ประสานงานตำบล คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) และนักปกครองท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในส่วนของปัจจัยค้ำจุน เช่น ความสัมพันธ์ภายในตำบล ซึ่งหมายถึงความร่วมมือกันของนักปกครองท้องถิ่นในการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในตำบลซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

2. พัฒนาการผู้ประสานงานตำบลและคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) และนักปกครองท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ซึ่งจะหมายถึงความสำเร็จในการที่นักปกครองท้องถิ่นได้เสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา แล้วสามารถนำไปแก้ไขปัญหาได้จริง เนื่องจากมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

3. พัฒนาการผู้ประสานงานตำบลและคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) และนักปกครองท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งจะหมายถึงการยอมรับซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของนักปกครองท้องถิ่น เพื่อร่วมกันหาแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาตำบลการแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล

4. พัฒนาการผู้ประสานงานตำบลและคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจ ด้านลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา โดยการกำหนดแผนหรือแนวทาง ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแผนพัฒนาตำบลได้จริง และเกิดการแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่

5. นักปกครองท้องถิ่น ควรให้รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เพื่อร่วมกันหาแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาตำบล การแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล

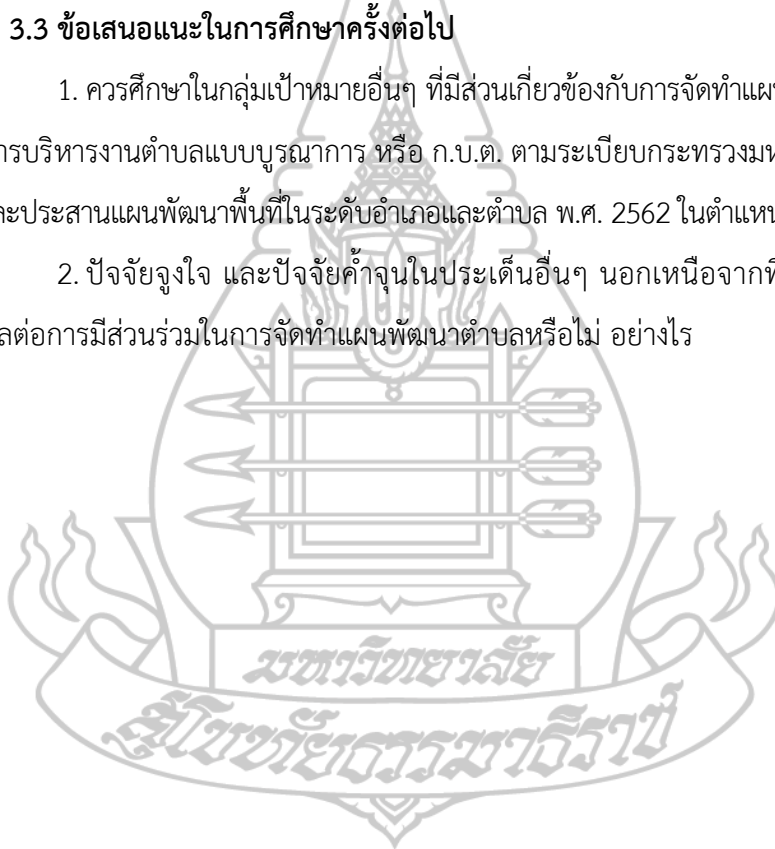
6. นักปกครองท้องถิ่น ควรมีการติดตามการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาตำบล และร่วมกันหาแนวทาง การแก้ไขจุดบกพร่องร่วมกัน

5. นักปกครองท้องถิ่น ควรสร้างความเชื่อมั่นในการนำแผนพัฒนาตำบล ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและเห็นถึงความสำคัญ ซึ่งการเห็นถึงความสำคัญนี้จะนำไปสู่การให้ข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และเกิดความสำเร็จในการพัฒนา

3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เช่น คณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ หรือ ก.บ.ต. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ในตำแหน่งอื่นๆ

2. ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนในประเด็นอื่นๆ นอกเหนือจากที่ผู้ศึกษาได้ศึกษา มาแล้ว ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- นุจรี ใจประนบ. (2563). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน
ในจังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นฤนาท ยืนยง และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบล
ลำพะเนียง อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. (วารสารวิชาการและวิจัย)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ).
- พิมพ์พร เริงทัย. (2563). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลดงคอน อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตร
มหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) ไม่ได้ตีพิมพ์).
- ไพโรจน์ ฤชา. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาท
หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ภาสกร ใจการ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะมูลฝอยและขยะติดเชื้อ
ในชุมชนภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 กรณีศึกษา เขตพื้นที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม และไพรัช พันชมภู. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำ
แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด.
(วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย) วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2563). ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม . (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุชาติ พริกเล็ก. (2564). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองหงส์อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สุธาวี กลิ่นอุบล. (2562). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตาม
แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางบาล
จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

เสรี ศรีหะไตร และ เสน่ห์ จุ้ยโต. (2565). กรณีศึกษาการพัฒนาาระบบราชการ : รัฐบาลหมู่บ้าน
บูรณาการฐานรากสันติสุขของแผ่นดิน , การพัฒนาระบบราชการและการบริหาร
การเปลี่ยนแปลง. (หน่วยที่8) (พิมพ์ครั้งที่3). นนทบุรี
:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

อัฐกร ยาดี. (2564). บทบาทและการทำหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านใน พ.ศ.2564 กรณีศึกษา :
จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการจัการ)
ไม่ได้ตีพิมพ์). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 จาก
<https://www2.uttaradit.go.th/>

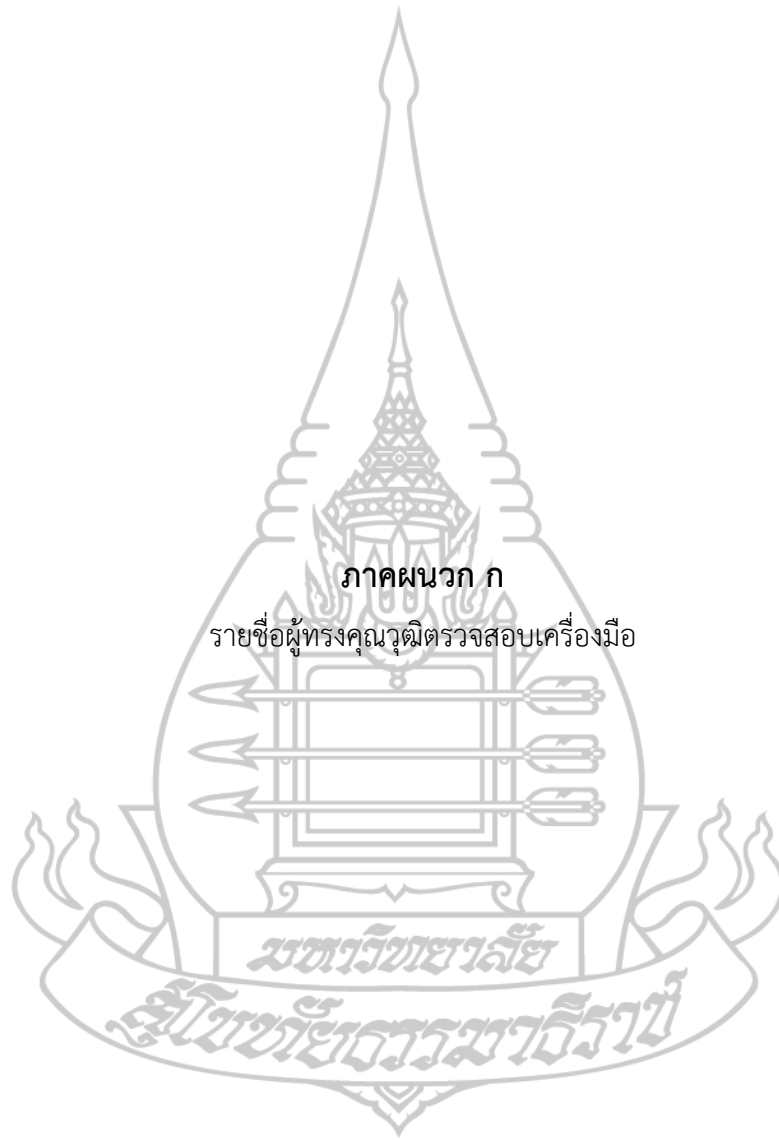

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

ศรีนครินทรวิโรฒราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

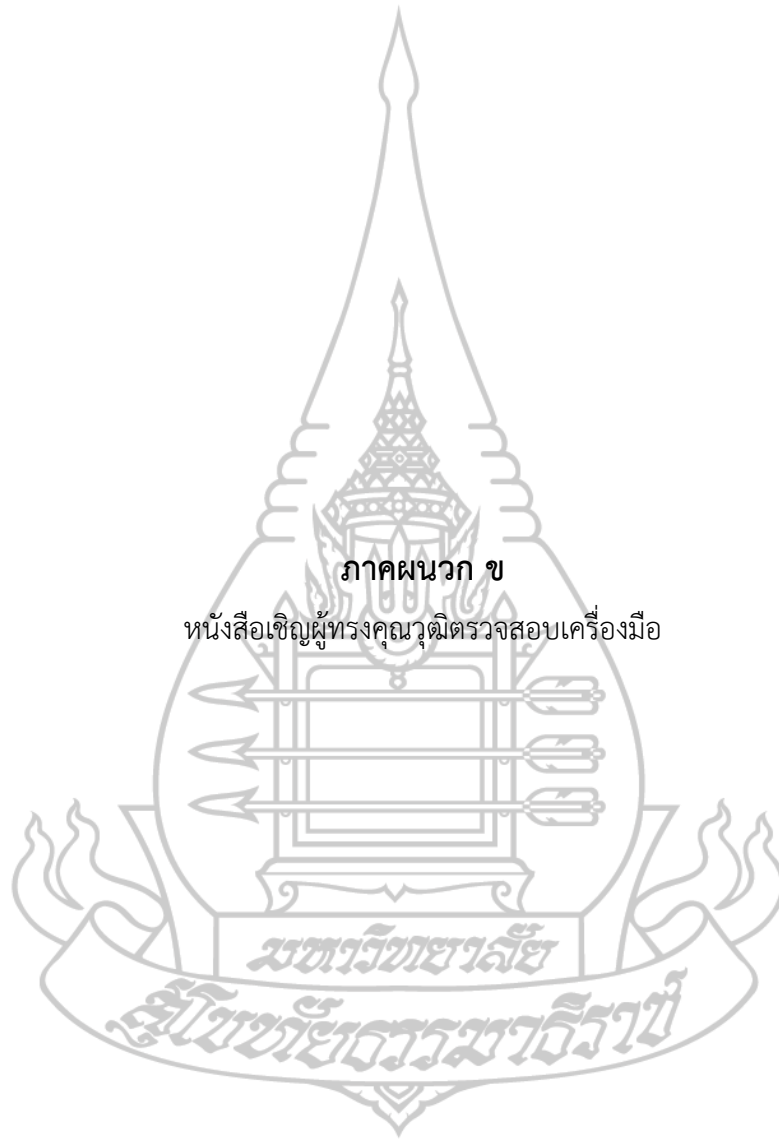
สกลนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันทิพา อมรฤทธิ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิชา ศูนย์วิชาการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. อาจารย์ ดร.พิชยา ชวากร
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. อาจารย์ ดร. ธีร์จุฑาชาติ ยงสวัสดิ์
ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญสภาอากาศไทย

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยสุรินทร์ราชภัฏ

สุรินทร์ราชภัฏราชภัฏ

ที่ อา ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๗๗๐

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอำเภอเมืองอุตรดิตถ์
(คุณประเดิม เดชยานต์บัญชา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” ซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่านให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๕๐-๒๕๑-๐๐๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลเพื่อศึกษา

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๗๐๖

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พิชยา ชวากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๙๐-๒๘๑-๐๐๖๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร: ๐๒-๕๐๔๘๘๑-๖

โทรสาร: ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๗๐๓

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธิพา อมรฤทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๙๐-๒๘๑-๐๐๖๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ พ๒๖

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๙๕๐-๒๘๑-๐๐๖๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๘๑๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๓๗/บ ๗๐๖

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๓๑๒๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน สำนักงานแจ้งท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์" ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวิชัย ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๙๐-๒๘๑-๐๐๖๘

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖
โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ขอหนังสือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถาม

ส่งไปรษณีย์

ชื่อนักศึกษา นางสาวสุภา อนุสุวรรณ

รหัสประจำตัว 2643001577

แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถามและแบบทดสอบ

1. อาจารย์ ดร.พิชชา ขวากร

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. อาจารย์ ผศ.ดร. พันทิพา อมรฤทธิ

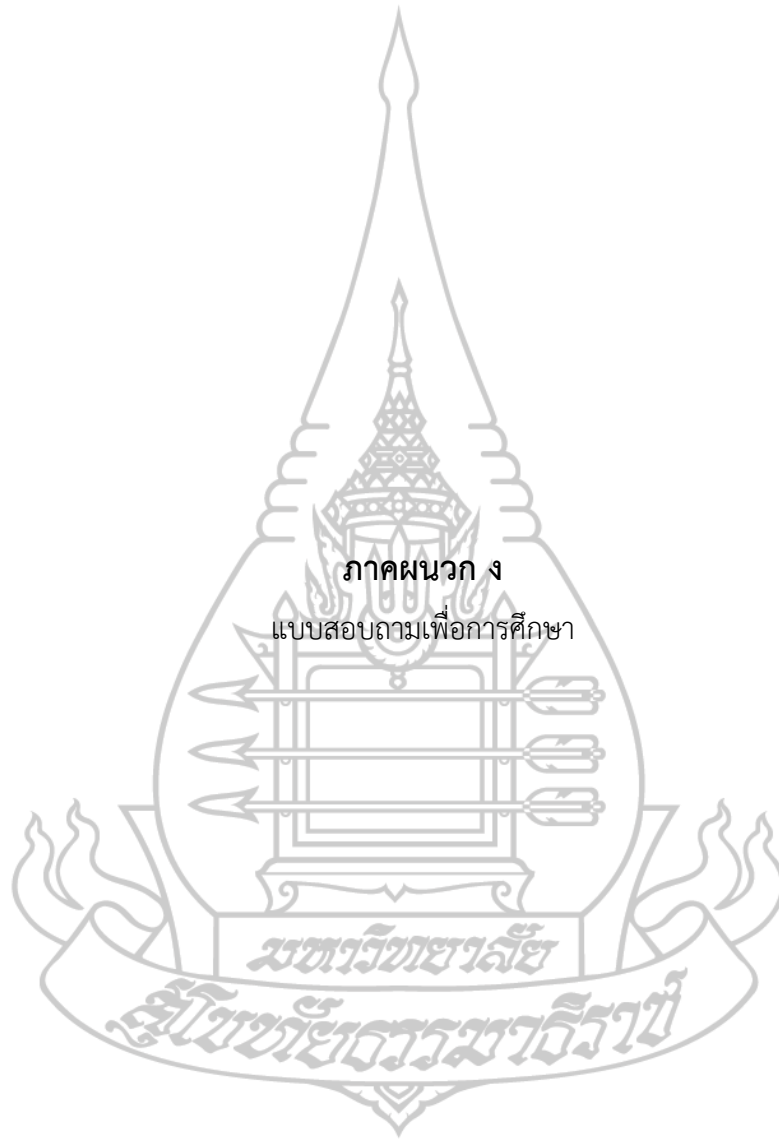
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิชา ศูนย์วิชาการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. อาจารย์ ดร.ธีรจุฑาชาติ ยงสวัสดิ์

โทรศัพท์ (นักศึกษา) 0902810068

ที่อยู่นักศึกษา 24 หมู่ 10 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ รหัสไปรษณีย์ 53000

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวีระชัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

แบบสอบถาม

“การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์”

คำชี้แจง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาการจัดการ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ แขนงวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์” โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2 ข้อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของนักปกครองท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

แบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักปกครองท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะนำไปศึกษาในภาพรวมโดยไม่เปิดเผยข้อมูลของแต่ละท่านต่อสาธารณะ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความกรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง

นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาการจัดการ วิชาเอกบริหารรัฐกิจ แขนงวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย x ลงใน โดยตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1) เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2) อายุ

1. 18-30 ปี

2. 31-40 ปี

3. 41-50 ปี

4. 51-60 ปี

5. 61 ปีขึ้นไป

3) อาชีพ

1. ค้าขาย

2. รับจ้างทั่วไป

3. เกษตรกร

4. ธุรกิจส่วนตัว

5. อื่นๆ (ระบุ.....)

4) การศึกษา

1. มัธยมศึกษาตอนต้น

2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

3. อนุปริญญา/ปวส.

4. ปริญญาตรี

5. สูงกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ.....)

6. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นต่อปัจจัยจูงใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในเขตอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ในประเด็นเหล่านี้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.1 ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล						
1.	มีการเสนอแผนงาน/โครงการ แล้วถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจริง					
2.	หมู่บ้าน/ตำบล ได้รับการพัฒนาตามแนวทางของแผนพัฒนาตำบล					
3.	ความเข้าใจในกระบวนการนำเสนอแผนงาน/โครงการ ที่เป็นไปได้จริงและเกิดประโยชน์					
4.	มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบล					
5.	มีการทบทวนแผนงาน/โครงการ เป็นประจำทุกปี					
2.2 การได้รับการยอมรับนับถือ						
6.	มีผู้แสดงความคิดเห็นในเวทีด้วยข้อเท็จจริง/สภาพปัญหาของตำบล					
7.	ยอมรับความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในเวทีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
8.	มีผู้รับฟังความคิดเห็นของท่านใน เวทีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
2.3 ลักษณะงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา						
9.	เสนอแนวทาง แผนงาน โครงการ ที่แก้ไขปัญหาได้จริง					
10.	มีการบูรณาการร่วมกันระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไข ปัญหา					
11.	กำหนดงบประมาณ และ หน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ชัดเจน					
12.	กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของ โครงการต่างๆเพื่อให้มีแผนการ ขับเคลื่อนงาน					
13.	ติดตามผลการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นต่อปัจจัยค้ำจุนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในพื้นที่อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ในประเด็นเหล่านี้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.1 งบประมาณ						
14.	ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเป็นไปตามแผนพัฒนาตำบล					
15.	งบประมาณแต่ละโครงการเพียงพอที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ					
16.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม					
17.	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละโครงการสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง					
3.2 ความสัมพันธ์ภายในตำบล						
18.	นักปกครองท้องถิ่นที่มีความร่วมมือกันในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
19.	มีการเสนอแนะหน่วยงาน หรือโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาภายในตำบลร่วมกัน					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
20.	มีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นภาคีพัฒนา					
21.	ร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนาตำบลอย่างสร้างสรรค์					
3.3 นโยบายและการบริหารงาน						
22.	นักปกครองท้องถิ่นมีนโยบายร่วมกันในการร่วมพัฒนาตำบล					
23.	ผู้บริหารหน่วยงานภาคีมุ่งสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมการพัฒนาในตำบล					
24.	ผู้บริหารหน่วยงานภาคีมุ่งสนับสนุนองค์ความรู้กิจกรรมการพัฒนาในตำบล					
25.	ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนักปกครองท้องถิ่นให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักปกครองท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

คำถาม ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในเขตอำเภอเมือง
อุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ในประเด็นเหล่านี้ได้อย่างไร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4.1 ด้านการมีส่วนร่วมของนักปกครองท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล						
26.	มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขในตำบลร่วมกัน					
27.	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
28.	มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการร่วมกัน					
29.	เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการพัฒนา มีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการร่วมกันเป็นจำนวนมาก					
30.	ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวสุกญา อยู่สุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	6 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	Vita place of birth
ที่อยู่ปัจจุบัน	สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต (สบ.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2558
ประวัติการศึกษา	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน
ประวัติการทำงาน	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

